Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 262 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1884 — (Ն. Տ.) 27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ — 9 ՍԷՖԷՐ 1302

ՊԱՅՄԱՆՔ

Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ, երկու անգամի համար 2 ղուրուշ է. աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կըլլայ։

[illegible]

Առ Խմբագրութիւն ԱՐԵՒԵԼՔ օրագրի։ ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ. Ղալաթիա, Նորատունկեան խան. [illegible]

درعليه ده غلطه ده نورادونكيان خانده (ارهولك) غزته سى اداره سنه

Les annonces sont reçues à l'EASTERN AGENCY, Karakeuy, Déirmén han

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 փարա — 40 փարա

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ	համար	Տարեկան	գանձման	արծաթ	200
»	»	Վեցամսեայ	»	»	100
»	»	Եռամսեայ	»	»	50
»	»	[illegible]	»	»	4
Գաւառաց	համար	Տարեկան	»	»	240
»	»	Վեցամսեայ	»	»	120
»	»	Եռամսեայ	»	»	60
Օտար	երկիրներ	Տարեկան	ֆրանք		56
»		Վեցամսեայ	»		28

Դուրս ղրկուած լրագրաց ծախքը խմբագրութեան վրայ է։

Ծանուցմունք կընդունուին ԻՍՏԸՐՆ ԷՃԸՆՍԻ գործակալութեան ձեռամբ, Քարաքէօյ, Տէյիրմէն խան.

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍ, հաստատեալ յամին 1851, կը հրատարակուի այժմ իբրեւ Շաբաթաթերթ։

ՄԱՍԻՍ Շաբաթաթերթի մէն մի թիւը կը պարունակէ նոյն շաբթու Ազգային, Ներքին, Արտաքին, Քաղաքական և Դրամական բոլոր կարեւոր լուրերն ու տեղեկութիւնները։

ՄԱՍԻՍ Շաբաթաթերթն, իւր մէն մի թուով, կը հրատարակէ նաեւ Խմբագրական Տեսութիւններ, ազգային, քաղաքական, ընկերային, ընտանեկան և տնտեսական նիւթերու վրայ։

ՄԱՍԻՍ Շաբաթաթերթին ամեն թիւը կը պարունակէ նաեւ օգտակար յօդուածներ գիտական և պատմական զանազան նիւթոց վրայ, հետաքրքրաշարժ և բարոյալից նորավէպեր, և ընտիր թարգմանութիւններ ու քերթուածներ։

ՄԱՍԻՍ Շաբաթաթերթն Հանդէս մ'է և Լրագիր մ'է միանգամայն։

ՄԱՍԻՍ Շաբաթաթերթի մէն մի թիւը կը բաղկանայ մանր և հոծ տառերով կազմուած 20 երեսներէ, և տարին կը կազմէ աւելի քան 1,000 երեսներէ բաղկացեալ ընտիր հատոր մը մաքուր տպագրութեամբ, իւր Ցանկերովն ալ հանդերձ։

ՄԱՍԻՍ Շաբաթաթերթի տարեկան գինն է միայն ԿԷՍ օսմանեան ոսկի, և վեցամսեայն՝ ՔԱՌՈՐԴ օսմանեան ոսկի։ Ջոկէն կը ծախուի 60 փարա գնով։ Թղթատարութեան տարեկան ծախքն է միայն 15 ղրուշ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

Ազգային պաշտօնական մարմիններն և ժողովուրդն զբաղեցնող մեծ խնդիրն է այժմ նոր Պատրիարքին ընտրութիւնը։ Համագումարը պատրաստեց իւր ցանկ, որ այնչափ ղուրկ չէ կարեւորութենէ որչափ կ'ուզեն հաւատացնել Համագումարի այն Գեր. անդամք, որք կը գանգատին թէ, Սահմանադրութեան տրամադրութեանց համաձայն ցանկ մը պատրաստելով, այս եկեղեցական մարմին բնաւ մասնակցութիւն չունենար Պատրիարքական ընտրութեան մէջ։ Այժմ կը մնայ տեսնել Քաղաքական ժողովոյ հնգանուն ցանկն, յորմէ ետքը կուգայ Երեսփոխանական ժողովոյ ձեռամբ կատարելի վերջնական ընտրութիւնը։

Քանի որ կը մօտենայ սոյն վերջնական ընտրութեան օրը, կը տեսնենք թէ աւելի գործունէութիւն մը կը տիրէ զանազան ակումբներու մէջ, յաջողցնելու համար իրենց ընտրելիները։ Այսպիսի գործունէութեան մը դէմ ըսելիք չունինք։ Ամեն Երեսփոխանք, և Երեսփոխանաց ամեն ակումբներ, իրաւունք ունին պաշտպանելու մասնաւոր ընտրելիներ, և իրենց համախոհից թիւն աւելցնել աշխատելու։ Մեծամասնութեան ընտրելին է որ ի վերջոյ Պատրիարք պիտի լինի։ Բայց այս կամ այն ընտրելին յաջողցնելու համար տեղի ունեցած ջանքերը պէտք է որ օրինաւորութեան և անկեղծութեան վրայ հիմնուած լինին։ Արդ, կը տեսնենք և կը լսենք թէ կան ոմանք որք կը շրջին Ազգային Երեսփոխանաց մէջ, և լուր կը տարածեն թէ այս կամ այն Եպիսկոպոս կառավարութեան հաճելի է կամ անհաճոյ, և այսպիսի խօսքերով կ'աշխատին յառաջ տանիլ իրենց մասնաւոր ընտրելիներ ի վնաս ուրիշ ընտրելեաց։

Ընթերցողաց կը մնայ դատաստան ընել կուսակցներ և քուէներ շահելու այս կերպ գրութեան մը վրայ։ Մեք սա գիտողութիւնը միայն կ'ընենք թէ, Կայսերական բարեխնամ կառավարութիւնը միշտ ազատ թողած է իւր հայ հպատակներ՝ իրենց արժան գտած անձը Պատրիարք ընտրելու, և չէ ուզած միջամտել մեր եկեղեցական և ազգային ժողովոց ներքին գործերուն և ընտրութեանց։ Հետեւապէս այս անգամ ևս Կայսերական կառավարութիւնն ըստ ամենայնի ազատ կը թողու զմեզ՝ համայն Ազգին մեծամասնութեան փափաքած անձը Պատրիարք ընտրելու։ Անոնք որ այս կարեւորագոյն իրողութիւնն անգիտանալով, կամ անգիտանալ ուզելով, սուտ ու անտեղի միտքը կը պղտորեն այս կամ այն Եպիսկոպոսը Բ. Դրան հաճելի կամ անհաճոյ ներկայացնելով, անիրաւութիւն մը կ'ընեն նոյն ինքն Կայսերական հայրախնամ կառավարութեան իւր հայ հպատակաց նկատմամբ հետեւած ուղիղ ընթացքին դէմ։ Հայ Ազգն ամեն պատճառ ունի երախտագէտ լինելու մեր Օգոստափառ Ինքնակալին և իւր լուսամիտ Նախարարութեան, որք զմեզ ազատ կը թողուն Օրինաց շրջանակին մէջ տնօրինելու մեր կրօնային և ազգային ներքին գործեր։ Փոխանակ Կայսերական կառավարութեան այս գովելի սովորութիւնն և մեզ շնորհած արտօնութիւնը գնահատելու, ո՞չ ապաքէն ծիծաղելի մը պիտի լինի մեր ազգայինները, եթէ փորձենք հաւատացնել անոնց թէ Բ. Դուռն այս կամ այն մասնաւոր Եպիսկոպոսը կ'ուզէ Պատրիարք տեսնել։ Բայց պէտք է գիտնալ զի ո՛չ թէ Կայսերական կառավարութիւնն է որ այս կամ այն Եպիսկոպոսը Պատրիարք տեսնել կ'ուզէ, այլ անոնք որ այդպիսի անհիմն և անիրաւ առարկութեամբք կը յուսան յաջողցնել իրենց մասնաւոր ընտրելիներ, զորս ընթերցողաց յանձնարարելու համար ուրիշ արժանիք չեն գտներ։

Պարտականութիւն կը համարինք այս տեսակ գործիչներու և այս տեսակ անհիմն և անարդար առարկութիւններու դէմ զգուշացնել ապագայ Պատրիարքին ընտրողներն, աշխարհական թէ եկեղեցական։ Պէտք է որ խղճի մտօք ի գործ դնենք այն կարեւոր արտօնութիւններ զորս դարերէ հետէ մեր Օգոստափառ Ինքնակալք շնորհած են Հայ Ազգին, և ապահով լինինք թէ, ինչպէս յարդ, այժմ ևս Կայսերական կառավարութիւնը բնաւ փափաք չունի, ո՛չ ալ պէտք մ'ունի, Հայոց ազգային և եկեղեցական ընտրութեանց և այլ ներքին գործոց միջամտելու։ Զայս գիտնալով, և շնորհակալ լինելով որ կայսերական կառավարութիւնն զմեզ ազատ կը թողու այս ներքին գործոց վարչութեան մէջ, պէտք է որ ամեն Երեսփոխան Պատրիարքութեան համար այն ընտրելոյն տայ իւր քուէն, զոր Եկեղեցւոյն և Ազգին շահուց տեսութեամբ յարմարագոյն կը գտնէ յաջորդելու հոգելոյս Տ. Ներսէս Պատրիարքին։ Այսպէս վարուելով, Տեարք Երեսփոխանք կը կատարեն իրենց մի կարեւոր պարտականութիւն թէ՛ Ազգին և թէ Տէրութեան նկատմամբ, որ Սահմանադրութեան մէջ գծած է Երեսփոխանական ժողովոյ և այլ ազգային մարմնոց պաշտօնին և իրաւասութեան սահմանները։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՆԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ. Վիէննա, 19 Նոյմ. առ Ռիւդէր. Բ. Դրան հրաւէրին համաձայն, Օսմ. Կայսերական Պանքային Բարիզի ճիւղը կ'աշխատի կազմել Օսմ. ընկերութիւն մը, գլխաւորապէս Մխալոտի Բէժիի խմբակին անդամներէն բաղկացեալ, շինելու համար այն երկաթուղիներ որք օսմանեան գիծերը պիտի միացնեն սերպիական և պուլկարական գծերուն հետ, և բանեցնելու համար այն գծեր որք այժմ կը գտնուին ընդ վարչութեամբ Պարոն Հիրշի։ Բ. Դուռը կ'ակնկալէ թէ Իրաւարար Ատեան մը Օսմ. կառավարութեան իրաւունք պիտի տայ քիչ ետքը երկաթուղիները Պարոն Հիրշի վարչութեան ձեռքէն առնելու։ Բ. Դուռն արդէն Պարոն Հիրշի դէմ դատ բացած է Օսմ. դատարանի մը առջեւ, սա առարկութեամբ թէ ապօրինապէս ի շրջաբերութիւն հանած է կտրօններն այն թղթոց որք 1878ին Պարոն Հիրշի վարչութեան յանձնուած էին իբրեւ երաշխաւորութիւն։ — Օսմ. Նախարարութիւնը նորէն հաւաստեց Կ. Պոլսոյ աւստրական դեսպանին թէ երկաթուղեաց միացումը պիտի կատարի Զօրից Պետութեանց Դեսպանախորհրդոյն որոշած երկամեայ պայմանաժամին մէջ, թէեւ որոշեալ թուականին Թուրքիա չէ կրցած կնքել շինութեան յանձնառագիրը Պարոն Հիրշի կամ ուրիշ ձեռնարկուի մը հետ։

ՖՐԱՆՍԱ. Թան լրագիրը, ֆրանքօ-չինական խնդրոյն հաշտարար միջոցներով կարգադրման համար Լորտ Կրանվիլ Նախաձեռնութեան վերագրեալ բանակցութեանց վրայ խօսելով, կ'ըսէ թէ չափէն աւելի կարեւորութիւն կը տրուի Լոնտոնի մէջ դիւանագիտներուն փորձած խաղաղական միջոցներուն, և թէ իրապէս բնաւ բանակցութիւն չի կրնար լինել մինչեւ որ Երեսփոխանաց ժողովն որոշում մը տայ Թոնքինի համար խնդրուած վարկերու խնդրոյն առթիւ։ — Բոլէ Նախարարական թերթը կը յայտարարէ թէ Ֆրանսա առ այժմ պիտի շարունակէ իւր զինուորական պատրաստութիւններ, և այն ատեն միայն զէնքնիկեց պիտի լինի երբ պատշաճ երաշխաւորութիւններ առնուած իւր ձեռք և երբ Թոնքինէն բոլորովին ելնեն Չինացիք։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ. 1885-86 տարւոյ համար գերմանական Կայսրութեան Ելմտացոյցն է, 621 միլիոն 196,051 մարք ծախք, որուն գլխաւոր 44ու կէս միլիոն մարքի բաց մը կայ, որ փոխառութեամբ պիտի հայթայթուի։ Մէկ մարք մէկ ֆրանքէ քիչ մ'աւելի է։ (Գերմանիոյ զանազան Պետութիւնք իրենց յատուկ Ելմտացոյցներն ունին։ Կարեւոր բաց մը ներկայացնող այս Ելմտացոյց գերմանական մասնաւոր Պետութեանց ընդհանրութեան վերաբերող Կայսերական կառավարութեան կը պատկանի։)

ՍՈՒՏԱՆ. Տօնկոլայէ կը հեռագրուի թէ Նեղոս գետին ջուրերը դարձեալ շատով նուազելու վրայ են, որով քիչ մը մեծ առագաստանաւեր չեն կրնար ջրվէժներէն անցնիլ։ Գահիրէէն ալ կը հեռագրուի թէ անգլիական զինուորական իշխանութիւնը կը մտածէ Նեղոսէն վեր գնացող զօրախմբին վերադարձն յետաձգել մինչեւ որ Նեղոս նորէն բարձրանալ սկսի։ Կը հաշուուի թէ յիշեալ զօրախումբն հազիւ յունուարի վերջը կրնայ մտնել Խարդում։

ԱՆԿԱԽ ԲՆԻԿ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՔ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ. Յայտնի է թէ Հնդկաստանի 250,000,000 բնակչաց 200 միլիոնն ուղղակի անգլիական կառավարութեան հպատակ են, իսկ 50 միլիոնը զանազան հնդիկ կամ մահմէտական իշխանաց հպատակութեան ներքեւ են, որք անկախօրէն կը վարեն իրենց պետութիւններն, և միայն արտաքին յարաբերութեանց մասին ենթարկեալ են Անգլիոյ հովանաւորութեան։ Անգլիացիք այժմ ուշադրութիւն կը դարձնեն սա իրողութեան վրայ թէ, 50 միլիոն բնակիչ ունեցող այդ անկախ տէրութիւնք շատ աւելի զօրք ունին քան Հնդկաստանի անգլիական կառավարութիւնն որ 200 միլիոն հպատակ ունի։ Այսպէս, Մահրադգայի բնիկ Պետութիւնք ունին 6,250,000 բնակիչ, 3,300,000 անգլ. ոսկւոյ կառավարական եկամուտ, և 59,600 զօրաց ու 116 թնդանօթաց հսկայուն բանակ մը։ Եթէ պէտք ունենան, աւելի մեծ թուով զօրք կրնան հանել։ Զուտ Հնդիկ պետութիւնք, 27 միլիոն բնակչօք և 8 միլիոն ոսկւոյ եկամտով, ունին 188,475 զօրաց բանակ մը հանդերձ 3,096 թնդանօթով։ Հնդիկ—մահմէտական պետութիւնք ունին 14,300,000 բնակիչ, 5,240,000 ոսկւոյ եկամուտ, 74,760 զօրք, և 865 թնդանօթ։ Քաշմիր մէկ ու կէս միլիոն բնակչօք և 600,000 հազար ոսկւոյ եկամուտով, կը պահէ 27,000 զօրք, 160 թնդանօթով։ Ուրիշ փոքր պետութիւններ ալ ունին մէկ միլիոնի չափ բնակիչ, բայց հսկայուն բանակ չեն պահեր։ Հետեւապէս, 49 միլիոն բնակիչք, 17,140,000 ոսկւոյ կառավարական եկամուտով, կը պահեն 349,835 զօրք, հանդերձ 4,237 թնդանօթով։ Իսկ ուղղակի բրիտանական վարչութեան ներքեւ գտնուող 200 միլիոն բնակչաց համար 100,000 բնիկներու բանակ մը միայն կայ, որ պաշտօն ունի ո՛չ միայն արտաքին յարձակումներու դէմ պաշտպանել յիշեալ բնիկ պետութիւններն, այլ նաեւ թոյլ չի տալ որ անոնք իրարու հետ կռուի բռնուին։ Այս տեսութենէ հանուած եզրակացութիւնը սա է թէ, Հնդկաստանի բնիկ պետութեանց զօրքերն արդի թուոյն մէկ հինգերորդին պէտք է վերածել, և այս՝ խաղաղութեան ժամանակ, այժմէն իսկ, եթէ չուզուիր որ Հնդկաստանի նոր յեղափոխութիւն մը անհանգիստելի հարկի մը վերածէ ինչ որ այժմ խոհեմութեան և հեռատեսութեան գործ մը պիտի լինէր։

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՔ. Նախագահական ընտրողաց ուղղակի ժողովրդեան ձեռամբ ընտրութիւնը վերջացած լինելով, այժմ կը հաշուուի թէ Նախագահական 401 քուէից 219ը Պ. Քլիվլէնտ շահած է, և 182ը Պ. Պլէն։ Նիւ Եորքի Նահանգին 36 քուէներն որոշած են խնդիրն։ Այս մեծ Նահանգի մէջ Պ. Քլիվլէնտի ընտրողք ստացան 463,403 քուէ. Պլէն՝ 461,998 քուէ. Պըթլէր, («գործաւորաց ընտրելին») 16,918 քուէ. և Սէնդ Ճօն («Արբեցութեան հակառակ կուսակցութեան ընտրելին») 25,115 քուէ։ Պ. Պլէն, ընդունելով իւր պարտութիւն, Ուաշինկթոն քաշուած է, ամբողջացնելու գրքի մը երկրորդ հատորն, որոյ վրայ կ'աշխատէր ժամանակէ մը հետէ։ Ժողովրդային յուզումը դադրած է, և ամեն ոք վերսկսած է պարապիլ իւր գործով։

ՂԱՐԱՏԱՂ. Նիքօլա իշխանին կառավարութիւնն ամեն ջանք կ'ընէ հաճոյ լինելու իւր հզօր դրացւոյ, Աւստրիոյ կայսրութեան։ Վիէննայէն դոհունութեամբ կը ծանուցուի թէ Պօսնա-Հէրսէքէն Ղարատաղ ապաստանող դաւաճանաց մէկ նոր խումբն ևս Ղարատաղի իշխանութիւնը սահմանագլխէն հեռացնելով Բոսկորիցա փոխադրած է, որպէս զի Պօսնա-Հէրսէքի մէջ դրգռութիւնք վառ չկարենան պահել։

ՓԱՐԻԶ ՔԱՂԱՔ. Բարիզի Ընկերվարականք, որք այսօր մեծամասնութիւն կը կազմեն Քաղաքային Խորհրդին մէջ, իրենց բաղձանաց համաձայն որոշումներ քուէարկել կուտան այդ մարմնոյ։ Նոյմ. 17ին 5ի դէմ 46 քուէով Քաղաքային Խորհուրդն որոշեց որ հացի գնոյն կառավարութեան կողմէ որոշ...

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

)(89)(

ՖՈՐԹՈՒՆԷ ԴԸ ԲՈՅԱԿՕԲԷ

ՊԱՐՈՆ ԼԸՔՈՔԻ ԾԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՊԱՐՈՆ ԼԸՔՈՔ ԿԸ ԳՈՐԾԷ

Բ.

— Տարակոյս չկայ, գոչեց Բիֆտուշ. և եթէ զինքը գտնէին . . . :

— Կ'երեւի թէ շատ որոնեցին, բայց ոչ պէտք եղածին պէս, վասն զի չկրցին ձեռք անցունել, և սակայն Փարիզէն դուրս ելած չէր . . . կամ դուցէ վերադարձած էր։

— Տեսա՞ք ուրեմն զայն։

— Ինչպէս որ կ'ըսէք։ քաղաքացի՛։

— Ո՞ւր տեսաք։

— Կայարանին մէջ։ Նոր անցած էր մեր առջեւէն երբոր դուք եկաք խօսեցաք մեզ հետ . . . Թերեւս դուք ալ տեսաք զայն՝ առանց ո՛վ լինելը գիտնալու։

— Ի՞նչպէս անձ է։

— Մեծ խարտիշուհի մը երկայն և նուրբ հասակաւ, և չքեղապէս . . . տեսնելու էր . . . իշխանուհւոյ մը պէս։ Կ'երեւի թէ լաւ տեղ մը գտած է։ Անգլիուհւոյն տան մէջ ծառայած ժամանակ այսպէս լաւ չէր սագուեր։

— Այո՛, կը յիշեմ այժմ . . . իւր ուղեւորին վճարեց և կառախումբը նստելով մեկնեցաւ։

— Նոյն ինքն է, քաղաքացի՛։ Աղէկ հետեւցնել, ինչպէս բրաւ ժանէթ, թէ կը ճանչէ այն սրիկայն որ սպաննեց զԱնգլիուհին և կտաւի վաճառականն . . . և թէ Լըքօքը չէ . . . շատ հեռի բան է։

Բայց կառախումբ բռնելով՝ լաւ յիշեցուցիք մեզ. չփախցնենք մերինն ևս . . .

— Դեռ ժամանակ ունիք։ Գաւաթ մ'ալ ըմպենք ձեր հօրաքեռ կենաց։

— Գաւաթ մ'ալ, բայց վերջին լինի։

Գաւաթներն իրարու բախեցան, և ժան Կոլուբիս թափթափուն գաւաթ մ'ալ կոնծեց. Նոյն միջոցին ժամացոյցը զարնել սկսաւ։

— Ժամ հինգ, գոչեց ածխավաճառն խսկոյն ոտքի վրայ ելնելով։ Եւ կառախումբն հինգ մնալով կը մեկնի։ Զա՛ր սատանայ, տեսաք եղածն։

— Կէս գիշերին ուրիշ մ'ալ կայ, մռմռեց ժանէթ, որ թանձր շաքարջուր մը պատրաստելու զբաղած էր օղիխառն սուրճի համար։

— Եւ հօրաքրո՞ջս որ վաղը մեզ կ'սպասէ։

— Հեռագիր մը կը ղրկէք իրեն, ըսաւ Բիֆտուշ, վերջին ծայր ուրախ իւր խաղին յաջողութեան վրայ։

— Մեր գիւղն հեռագիր չըլլար. ասկէ զատ՝ կարդալ չեն գիտեր։

— Բա՛, երեք կամ տասն և հինգ օր ետքն ալ երթաք . . . նոյն բանն է։

— Այդպէ՞ս կը կարծէք։ Հայս ելնեն բաժանումն առանց ինձ կատարե՛ն։ Ընող մարդիկ են։ Կրնան, եթէ ես անդ չգտնուիմ, լաւ հողերն առնուլ և անպիտաններն ինձ թողուլ։

— Ցաւալի բան կը լինի արդարեւ, բայց . . .

— Բայց ի՞նչ. պիտի կրնա՞ք բսել թէ ճանբէ մնալնիս բարեբաղդութիւն մ'եղաւ մեզ համար։ Եթէ գիտնայինք զայս, հայրենակի՛ց, գաւաթ չէինք բախեր ձեզ հետ։ Այնպէս չէ՞, ժանէ՛թ։

— Բայց յանցանքը քաղաքացւոյն չէ, մռմռեց ժանէթ իւր պատրաստած շաքարախառն ըմպելւոյն համը նայելով։

— Հաւատացէ՛ք որ գիտմամբ չըրի, գոչեց Բիֆտուշ, և չեմ ուզեր որ ոխասրտիք ինձ դէմ. ուստի դրամ շահելու միջոց մը ցուցնեմ ձեզ, որ առաւելապէս փոխարինէ այն վնասը, զոր ընէք երեք շաբաթ Փարիզ մնալով։

— Դրամ շահի՛լ, կուգայ գործիս, բաւական է որ պարկեշտօրէն լինի. բայց մեր բաժինն երեք շաբաթ ետքի թողու՛լ, ո՛հ, ո՛չ, կարելի չէ, Լիզէթ։

— Երեք շաբաթ, մէկ ամիս, վեց շաբաթ, գործը գիտէ. բայց ի՞նչ պիտի բսէք, հայրենակի՛ց, եթէ այն բոլոր ժամանակին համար որ պէտք ունենան ձեզ, օրը քառասուն ֆրանք սատանաք։

— Քառասո՛ւն ֆրանք, ուրթ հատ հինգ ֆրանքնո՞ց։

— Այո՛, տասն ֆրանք ալ ձեր կնոջ համար։

— Ըսել է տասն հատ հինգ ֆրանքնո՞ց։

— Այո՛, և ամեն իրիկուն վճարուելու պայմանաւ։

— Կուգայ գործիս, բայց կը կասկածիմ։ Այդչափ չվճարուիր՝ եթէ տակը սատանութիւն մը չլինի։

— Ամենն այս չէ. մեծ պարգեւ մ'ալ կայ։

— Մեծ պարգե՛ւ։

— Երեք հազար ֆրանք, զոր պիտի ստանաք երբոր յաջողութեամբ ի գլուխ հանէք։

— Ի գլուխ հանե՛լ, ի՞նչ։

— Երբոր գտնէք Անգլիուհւոյն սպասուհին, զոր պահ մ'առաջ տեսաք կայարանին մէջ։

— Օ՛, ըսաւ Օվէրնացին փոխելով իւր ձայնն, դուք ոստիկանութեան մա՞րդ էք ուրեմն։

— Ա՛, հայրենակի՛ց, ուշադրութեամբ նայեցէք ինձ, ոստիկանութեան լրտեսի դէմք ունի՞մ։

— Արդարեւ չունիք, ըսաւ ժանէթ, որ համակրութիւն կ'զգար Բիֆտուշի վրայ։

— Դէմքէն չհասկցուիր, մռմռաց ածխավաճառն։

— Եւ ո՞ւր լսեցիք թէ ոստիկանութիւնն հազարաւոր կամ հարիւրաւոր ֆրանքներ կը վճարէ կին մ'որոնելու համար։

— Երբէք տեսնուած բան չէ, պատասխանեց Օվէրնուհին։

— Կարելի է, ըսաւ ածխավաճառը, բայց եթէ մասնաւոր անձ մ'է տուողը . . . դարձեալ կասկածելի բան է . . . պէտք է հասկնալ պատճառը։

Դո՞ւք էք այն մասնաւորն։

— Ե՛ս, ա՛, ո՛չ։ Ես հասոյթ ունիմ արդարեւ, բայց յիսուն ֆրանք օրական տալու չափ հարուստ չեմ։ Տաւղ մարդը տեսաք անշուշտ ճաշարանատան սենեկին մէջ։ Կը յիշէ՞ք Թուրքի կերպարանքով ալեզարդ ծերուկն, որ նախագահին ետին նստած էր։

— Ոսկեհուռ պարեգօտով . . . և ամեն մասներն ադամանդներով . . . ո՛հ, այո՛, տեսայ . . . ։ Դուք ալ անդ ներկա՞յ էիք դատաստանին։

— Այո՛, հօրեղբօրորդի մ'ունիմ, որ բարապան է անդ. Նա զիս ներս մուծած և այն իշխանազունին քով նստուցած էր։

— Իշխանազո՞ւն է այն ծերունին։

— Այո՛, հնդիկ իշխանազուն մը, միլիոնաւոր հարստութեանց տէր։

Քովը նստած ժամանակս բարեկամաբար խօսակցեցաւ ինձ հետ, վասն զի հպարտ մարդ չէ։

— Խօսակցեցա՛ւ։ Ուրեմն ֆրանսերէն կրնայ խօսիլ։

— Մեզնէ աղէկ։

— Եւ ի՞նչ ըսաւ ձեզ։

— Ըսաւ թէ, ըստ իւր կարծեաց, Լըքօք յանցապարտ չէր. թէ իւր երկրին մէջ աւելի լաւ դատաստան կ'ընեն, օդային ապացոյցներով մարդ չեն դատապարտեր. թէ ամենէն կարեւոր վկայք կը պակսէին . . . համին և սպասուհին . . . վերջապէս շատ մը դիտողութիւնք։ Եւ ամենէն զարմանալին սա է որ ուղեց հրապուրել զիս, որպէս զի նորէն քննութիւն մ'ընեմ։ Ի՜նչ տարօրինակ երեւակայութեանց տէր են այս օտարականք։

— Այդպէս է հարուստ լինիլ և գործ չունենալ. Հնչին բանով մը կ'զբաղին։

— Վերջապէս յիսուն ֆրանք օրական վարձ և երեք հազար ֆրանք պարգեւ խոստացաւ ինձ, որպէս զի Լըքօքի գլխաւոր վկայն գտնեմ սպասուհին կամ համբը։

— Եթէ երկուքն ալ գտնեն։

— Պարգեւը պիտի կրկնապատկի։ Կը մտածէ՞ք անշուշտ, հայրենակի՛ց, թէ ես չէի յուսար շահիլ, նախ՝ պէտք չունիմ ադոր, երկրորդ՝ երաժշտական թուղթի պէս կանոնաւորեալ կեանք մ'ունիմ. ցերեկը ձուկ կ'որսամ ջրանցքին մէջ, և իրիկունը շուէն կը խաղամ Քաֆէ տը Քոմէրսին մէջ։

Մինչեւ իսկ մոռցած էի իշխանազունն և բրած առաջարկը. բայց որովհետեւ ձեզ հանդիպեցայ, և դուք կը ճանչէք սպասուհին, ուզեցի որ դուք օգուտ քաղէք գործէն։

— Ցիրաւի, կ'արժէ խորհիլ այդ գործի վրայ, ըսաւ Օվէրնացին։

Ո՞ւր կը բնակի ձեր իշխանազունը։

— Կրանտ-Օթէլ։

— Ո՞ւր է Կրանտ-Օթէլը։

— Մեծ Պուլվարներուն վրայ . . . Մատլէնէն քիչ հեռի։

— Զա՛ր սատանայ, շատ մօտ չէ մեզ, առանց հաշուելու որ եթէ երթամ այդ Կրանտ-Օթէլ, զիս չեն թողուր ներս մտնել։

— Սակայն եթէ իշխանազունն հրաման ընէ՛ ձեզ ընդունելու։ Ինչ ուզէ կրնայ ընել Կրանտ-Օթէլի մէջ, որովհետեւ օրն հինգ հարիւր ֆրանք կը ծախսէ անդ։

Բայց եթէ գործը կը յարմարի ձեզ, պէտք չունիք իշխանազունին երթալու։ Ես կ'երթամ կ'ըսեմ անոր թէ իւր ուզած մարդը գտայ, նա ալ ինձ կը յանձնէ կարգադրել գործը ձեզ հետ։ Այս ալ եղած է արդէն, որովհետեւ գիտէք պայմաններն։

— Յիսուն ֆրանք օրական, ամեն իրիկուն վճարելի, այնպէս չէ՞։

— Այո, հայրենակից, ամեն իրիկուն վճարելի։

(Շարունակելի)

ման դրութիւնն, որ 1794ին հաստատուած և 1863ին դադրած էր, վերահաստատուի։ Բարլիի կառավարիչն ազատ է գործադրել կամ ոչ՝ Քաղաքային Խորհրդոյ որոշումներն, և այս պատճառաւ ի նպաստ Ընկերվարականաց և Հասարակորդի անդամոց Բարլիի Քաղաքային խորհրդոյն շատ մը որոշումները չեն գործադրուած կառավարութեան կողմէ։ Կառավարիչը չէ յայտարարած թէ յիշեալ որոշումը պիտի գործադրէ՞ թէ ոչ։

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ԻՐԱՒՈՒՆՔ ԿԱՆԱՆՑ. Ինչպէս անցեալ օր ծանուցինք, թէև Պ. Ուտօյի ծրագիրն, ի մասին ընդունելութեան կանանց ընտրական իրաւանց, առաջին ընթերցմամբ քուէարկեցաւ, բայց որովհետեւ երկրորդ ընթերցմամբ կ'որոշուի ծրագրոյ մը վիճակը, Պ. Ուտօյ Նոյմ. 17ի նստին մէջ յայտարարեց թէ ինք «սոյն ծրագրոյ երկրորդ ընթերցումը խնդրելու դիրքի մը չգտնուիր»։ Այս կը նշանակէ թէ համոզուած լինելով որ մեծամասնութիւն չպիտի շահի, առ այժմ ետ կեցած է պնդելէ։

ՎԵՐԱԲԱՇԽՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ. Ինչպէս անցեալ շաբթու մէջ ծանուցուեցաւ, Լորտերն հաւանած են քուէարկել ընտրական իրաւանց ընդարձակման ծրագիրը, պայմանաւ որ Պ. Կլատստոնի Նախարարութիւն անմիջապէս ներկայացնէ Երեսփոխանական Աթոռոց վերաբաշխման ծրագիրն։ Այս ծրագիր կ'երեւի թէ պիտի որոշէ Ազատական Նախարարութեան ճակատագիրն, որովհետեւ Պ. Կլատստոն երկիցս յայտարարեց Երեսփոխանաց ժողովոյն մէջ և լորտ Կրանվիլ ծանոյց Լորտերու ժողովոյն մէջ թէ Նախարարութիւնը վստահութեան խնդիր մը պիտի ընէ զայս երկրորդ ծրագիր։ Այս կը նշանակէ որ եթէ Խորհրդարանը, կամ միայն Լորտերը մերժեն զայն, Նախարարութիւնը Խորհրդարանը պիտի լուծէ, և պիտի տեսնէ թէ, նոր ընտրութեանց մէջ երկիրը պիտի զօրացնէ՞ այժմեան Նախարարութեան դիրքը, թէ անոր հակառակորդաց իրաւունք պիտի տայ։

ՆԵՂՈՍԻ ԱՐՇԱՒԱՆՔԸ. Երեսփոխանական ժողովոյ մէջ, հարցման մը պատասխանելով, Լորտ Հարթինկթըն յայտնեց թէ Նեղոսի արշաւանքին համար 800 մակոյկ գնուած է, իւրաքանչիւրն 85 ոսկւոյ։ Անոնք Անգլիայէն Աղեքսանդրիա ղրկուեցան իւրաքանչիւրին համար 20 ոսկւոյ ծախուք, և Աղեքսանդրիայէն ի Վատի Հալֆա փոխադրութեան համար իւրաքանչիւրին վրայ ծախք եղաւ 40 ոսկի։ Այսպէս, Գորտոն զօրավար ազատել գնացող 800 մակոյկներու մէն մին 145 ոսկւոյ ծախք պատճառած է Անգլիոյ, որ ըստ ամէն է՝ 116,000 անգլիական ոսկի։

Պ. ՖՕՍԷԴԻ ՅԱՋՈՐԴԸ. «Նոր Նախարար»ին վարչային պաշտաման մէջ յաջորդ եղաւ Պ. Շօ-Լըֆէվր արմատական-ազատական քաղաքագէտն։ Իսկ երեսփոխանական յաջորդութեան խնդիրը մեծ յուզում յարոյց իւր ներկայացուցած շրջանակին, Հաքնէյ քաղաքին մէջ։ Պ. Ֆօսէդ Հաքնէյի ազատական երեսփոխանն էր։ Պահպանողականք ուզեցին պահպանողական մը ընտրել նորա տեղ։ Այսպիսի կուսակցական մրցումներ միշտ կը պատահին, Խնդրոյն կարեւոր հանգամանքն յայժմ կը կայանար որ երկու կուսակցութեանց ընտրելիք յայտ տարբեր կարծիքներ ունէին ինչ ինչ որոշ խնդիրներու վրայ։ Ազատականաց ընտրելի Պ. Ստուարդ, ուսուցչապետ քաղաքական տնտեսութեան Քէմպրիճի Համալսարանին մէջ, կը պաշտպանէր այժմեան ազատ-վաճառականութեան չափաւորումն, իսկ պահպանողական ընտրելին Պ. Մաք Ալիստըր Թարդման կը կանգնէր այն նոր խմբակին, որ տակաւ պաշտպան-դրութիւն կ'ուզէ վերահաստատել յԱնգլիա։ Ազատական Երեսփոխանաց ժողովոյն կողմն կը բռնէր, պահանջելով որ այդ ժողովէն քուէարկեալ Ընտրական Ծրագիրն անմիջապէս օրէնք լինէր, բայց Պահպանողականը Լորտերու ժողովոյն կողմն կը բռնէր։ Պահպանողականք այնչափ աշխուժով կը գործէին, որ քանի մ'օրեր բոլոր Անգլիոյ ուշադրութիւնը կեդրոնացաւ Հաքնէյի ընտրութեան վրայ։ Պահպանողական Լորտեր իրենց կառքերը կը ղրկէին երկրին ամեն կողմերէն, ի դիւրութիւն փոխադրութեան պահպանողական ընտրողաց Հաքնէյի։ Ազատականք շարժման մէջ կը դնէին բոլոր գործաւորական ակումբներն, եւ Քէմպրիճի Համալսարանի ազատական ուսանողք Հաքնէյ կ'երթային իրենց ծառայութիւնները դնելու ազատական ընտրելոյն տրամադրութեան ներքեւ։ Այնչափ ջանից և յուզման արդիւնքն եղաւ ջախջախիչ պարտութիւն մը Պահպանողականաց համար։ Պ. Ուսուցչապետ Ստուարդ ստացաւ 15,680 քուէ, մինչ իւր հակառակորդին տրուեցաւ 8,377 քուէ միայն։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Քաղաքական ժողովն երէկ ժամ 6½ին գումարեցաւ Ղալաթիոյ Մատենադարանին մէջ, ատենապետութեամբ Վսեմ. Սիմոն պէյի Մաքսուտեան և ի ներկայութեան Պատրիարքական Դեր. Փոխանորդ Հօր։

Ինչպէս կանխաւ ծանուցած էինք, ժողովը գլխաւորաբար զբաղեցաւ ազգային կալուածոց հանրածանօթ խնդրովը։ Մայրաքաղաքիս տասնէ աւելի գլխաւոր Թաղական խորհուրդք, ինչպէս նաեւ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնն, երկերկու պատուիրակ ղրկած էին իրենց կողմէ, ըստ կանխագոյն հրաւէրի։ Ժողովն յիշեալ ներկայացուցիչներուն հետ բաւական խորհրդակցելէ և հարկ եղած տեղեկութիւնները քաղելէ յետոյ, առանձնացաւ, և յետ խորհրդակցութեան, որոնց այս խնդրոյ մասին որ և է անօրինութիւն չընել և խնդիրն իւր այժմեան վիճակին մէջ Կայսերական կառավարութեան ուշադրութեան ներկայանել։

Քաղաքական ժողովն զբաղեցաւ ուրիշ խնդիրներով ալ, ընդ որս նկատողութեան առաւ Դատական Նախարարութեան պաշտօնագիրը զոր երէկ ծանուցինք, և Թաղ. Խորհրդոց ուղղեալ Շրջաբերականին պատճէնը։

Համագումար ժողովէն պատրաստուած ցանկն երէկ յղուեցաւ Քաղաքական ժողովոյ. բայց ուշ՝ հասնելուն համար, Քաղ. ժողովն առաջիկայ նիստին թողուց իւր հնգանուն ցանկին պատրաստութիւնն։

Զարմանօք լսեցինք թէ Սեբաստիոյ Առաջնորդ Գեր. Պետրոս եպիսկոպոս հրաժարական գրեր է Ազգ. Վարչութեան, առարկելով տեղւոյն կլիմային ցրտութիւնն, և այլուր փոխադրուիլ խնդրելով։

Պետրոս եպիսկոպոս բնիկ Սեբաստացի է, և 22 տարիներէ հետէ կը վարէ արդի պաշտօնը։

Կ'երեւի թէ այս ծերունի Առաջնորդ անհամաձայնութիւններ ունի տեղւոյն ազգային մարմնոյ հետ։

Մեծագոյն զարմանօք կը լսենք թէ Խնուսի ազգայինք իրենց փոքրիկ վանքին վանահայր ընտրեր են զԱմեն. Տ. Խրիմեան Հայրիկ, և հանրագրով Պատրիարքարանէն կը խնդրեն վաւերացումը։

Խնուս կը գտնուի ընդ մէջ Կարնոյ և Մշոյ, և վերջերս ենթարկեալ էր Կարնոյ Առաջնորդութեան։ Իւր վանքն ալ կը կառավարուէր քահանայով մը։

Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց Տնօրէն ժողովն՝ վերջին անգամ կատարուած նոր ընտրութեանց վրայ՝ հետեւեալ կերպիւ կազմուած է այս անգամ վերջնականապէս.

Մեծ. էֆէնտիք.

Ցովակիմեան Դանիէլ — Ատենապետ
Զօհրապեան Գրիգոր — Ատենադպիր
Պէրպէրեան Ռէթէոս — Ուսումնապետ
Բայուճճեան Կարապետ — Գանձապետ
Թաշճեան Ցակոբ — Համարակալ
Գազազեան Համբարձում — Մախսից Տնօրէն
Փափազեան Լեւոն — Հասութից Տնօրէն
Հազարեան Զգոն — Խորհրդական

Իսկ Տնօրէն ժողովոյ Անդամներէն Մեծ. Շահնազար Ցովհաննէս էֆէնտի անձնական զբաղմանց պատճառաւ հրաժարական տուած է թէեւ, սակայն չեմք կարծեր որ ընդունուի յիշեալ էֆէնտիի հրաժարականն։

Վաղ առաւօտ, ժամ 4ին Ղալաթիոյ Մատենադարանին մէջ պիտի գումարին Ցառաջդիմական Միութեան անդամ Երեսփոխանք։

Այս անթիւ հրաւիրուած են յորդ. յիշեալ Միութեան յանդամակցող Երեսփոխաններ եւս, որոց հաղորդուած է Ցառաջդիմական Միութեան հիմնագիրն։

Տփղիսի ազգ. կալուածոց Հոգաբարձութիւնը հետեւեալը հաղորդած է մեզ։

Ըստ փափաքանաց Տփղիսեցի Հայ հասարակութեան և ըստ որոշման և պատուէրութեան Քաղաքական ժողովոյ, սա ի նշան երախտագիտութեան Ամեն. Տ. Տ. Ներսիսի հանգուցեալ Սրբազան Պատրիարքին Կ. Պոլսոյ, Տփղիսու Նորախառոյ և Հրկիզեալ Աբամեան Ազգ. վարժարանի վերաշինութիւնն արդէն սկսուած լինելով, յիշեալ վարժարանն նուիրուեցաւ Ն. Ս. Սրբազնութեան անմահ յիշատակին և անունն ՆԵՐՍԷՍԵԱՆԻ վերածուեցաւ։

Սովելոց խնամատար կեդրոնական պատուարժան Ցանձնաժողովն հետեւեալ Ազդին հրատարակութիւնը խնդրած է մեզմէ։

Պերլինի Օսմ. դեսպանատան Ա. Քարտուղար Վսեմ. Օհան էֆ. Պողտատլեան 1880 տարւոյ յունիս ամսոյ մէջ Ամեն. Տ. Տ. Ներսէս Սրբազան հոգելոյս Պատրիարք Հօր մեծադիր կենդանագիրն ազնուաբար նուիրած էր Սովլոց Խնամ. Կեդր. Ցանձնաժողովոյ, որպէս զի ի նպաստ Հայաստանի սովելոց վաճառուի և արդիւնքն իւր նպատակին գործածուի։

Այս պատկերներէն՝ որ երջանկայիշատակ Հայրապետին կենդանագիրն ներկայացնէ զայն, Նորին Սրբազնութեան խնքնագիր ստորագրութիւնն եւս կը կրեն, փոքր մաս մը տակաւին անվաճառ մնացած լինելով, Սով. Ցանձնաժողովս Հայ հասարակութեան առ իւր սիրելի Սրբազան Պատրիարքն ունեցած ճշմարիտ և անկեղծ համակրանաց քաջածանօթ՝ ի վաճառ կը հանէ զայնս ի գին մէկ արծաթ մեճիտի, ձեռամբ Գանձապետ՝ Կիւլպէնկեան Մեծ. Սաքըզ էֆէնտիի. ի Թաշ-խան Թիւ 56։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԱԶԴ

(ԳԱՀԻՐԷՆ)

Կ. Պոլսոյ Դումդուսուի բնակիչներէն օսմանեան հպատակ և Գահիրէի մէջ մեռնող անվաւաճառ (ճէվահիրճի) Սարգ Ցակոբ Պ. Գարամանճեանէ առնելիք ունեցողները կը հրաւիրուին որ Եգիպտոսի մէջ բնակողները՝ թուականէս սկսեալ մինչեւ երեսուն և մէկ օր, իսկ Եգիպտոսէ դուրս գտնուողները մինչեւ քառասուն և հինգ օր ներկայացնեն Առաջնորդարանիս իրենց ձեռք ունեցած պարտամուրհակներն։

Ի լրանալ այդ պայմանաժամու, հանգուցելոյն ժառանգութիւնները պիտի կարգադրուին և պիտի բաշխուին նորա ժառանգորդաց մէջեւ, հետեւաբար այնուհետեւ երեւան ելնող պահանջատիրաց խնդիրը նկատողութեան չպիտի առնուի և օրինաւոր չպիտի համարուի։

Առաջնորդական Փոխանորդ
Տ. ԿԱՐԱՊԵՏ ՔԱՀԱՆԱՅ
Առաջնորդարան Հայոց
ի Գահիրէ
6/18 Նոյեմբեր 1884

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ՝

Պետական խորհրդոյ վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազ Ֆերիտ պէյ՝ նոյն ատենին անդամ անուանեցաւ։

Դատական պաշտօնատան պաշտօնական ճիւղին տնօրէն Եանքօ էֆէնտի՝ Պետական խորհրդոյ վերաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազ անուանեցաւ։

Սուրիոյ դատական քննիչ Իզզէթ պէյ նոյն պաշտօնով Գոնիա ղրկուեցաւ։

Տրապիզոնի դատական քննիչ Էօմեր Պէհճէթ էֆէնտի նոյն պաշտօնով Իզմիր ղրկուեցաւ։

Գարահիսար-Սահիպի կառավարիչ Իպրահիմ Սարէմ պէյ՝ Ռասսոմոյի կառավարիչ անուանեցաւ, և Ռասսոմոյի կառավարիչ Նէճիպ պէյ՝ Գարահիսար Սահիպի կառավարիչ անուանեցաւ։

Իզմիրի ոստիկանութեան հրամանատար Էօմէր Շէվգի փաշա՝ Լազքիյէի դաւառակին կառավարիչ անուանեցաւ։

Երրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ արքունի բժշկական վարժարանի գլխաւոր ուսուցիչներէն Տօքթօր Ցակոբ պէյի։

Մայրաքաղաքիս Գերմանական դեսպան Պ. Րատովիճ ժանտատենդէ (Թէֆօյ) բռնուեր է։

Թէպէտ ծանուցուեցաւ թէ Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտոֆ մեկնեցաւ երեքշաբթի, սակայն նոյն օրը Սեւ ծովն յայժ փոթորկալից լինելուն պատճառաւ՝ Նորին Վսեմութիւնն հարկադրեցաւ օրաձգել իւր ուղեւորութիւն։

Պուքրէշի առողջապահական բարձրագոյն ժողովոյ որոշմամբ, Ռումէն կառավարութիւնն հետեւեալ զգուշական տնօրինութիւններն քրած է Ներապական ճեպընթաց կառախմբին համար։

1. Երբ կառախումբը Վերչիորովա հասնի, տեղական կառքեր պիտի դրուին վոխմերուն տեղ, և ուղեւորք ուանոց դոյքը մեծ զգուշութեամբ ծխական գործողութեանց պիտի ենթարկին։

2. Կախախումբն երբ Ծօրճովա կամ Սմարտա հասնի, ուղեւորաց վար իջնելէն յետոյ, նմանապէս ծխական գործողութիւնք պիտի կատարուին կառքերուն մէջ։

Սոյն տնօրինութիւնք Ռումանական դեսպանատան միջոցաւ հաղորդուեցան առ Բ. Դուռն։

Առողջապահական խորհուրդն որոշեց որ Սեւ Ծովէն եկող շոգենաւերն այսուհետեւ իրենց ուղեւորները Գավակի մարփանոցն հանելէ յետոյ, Ուլուկոր-Եէրի կոչուած տեղն երեքն քարանթինա սպասեն։ Իսկ այն շոգենաւք, որք առանց ուղեւորի կուգան Սեւ Ծովէն, թէպէտ առաջարկուած է որ առանց հսկողութեան ենթարկուելու շրջանակէն իրենց ընթացքն, սակայն սոյն առաջարկն ընդունուած չլինելով, յիշեալ շոգենաւք ալ ըստ առաջնոյն քարանթինայի պիտի ենթարկին։

Ոստիկանութեան նախարար Քեամիլ պէյ ժամանակէ մը հետէ հիւանդ է, բայց գործոց ընթացքին արգելք չլինելու համար՝ ոստիկանութեան պաշտօնատան մէջ իւր խուցը կը մնայ և անդ կը դարմանուի։

Ապահովութեան մասնաւոր նորընտիր տնօրէն Ցակոբ էֆէնտի կ'աշխատի այդ վարչութեան մէջ քանի մը բարեփոխումն ի գործ դնել, յորոց գլխաւորներն են մանաւանդ փոխատուներէ առնուած արձանագրութեան տուրք ջնջումն, և իբր դրաւ տրուելիք կալուածոց արժէքին հաւասար փոխատուութիւն ընելու յօդուած մ'աւելցնել յիշեալ մասնաւոր կանոնագրին մէջ։

Նորակազմ կլթական Ցանձնաժողովոյ նախագահ Հայտար էֆէնտիի 7000, Հիլմի, Սէլիմ, Սապիթ և Ազիզ էֆէնտիներու, որք անդամ են նոյն Ցանձ. Նաժողովոյ 2500 ական, առաջին դիւանադպիր Ահմէտ պէյի 2500 և երկրորդ դիւանադպիր Հագգը պէյի 2000 դրուշ ամսաթոշակ յատկացաւ։

Երէկ, Ռուսիոյ կայսեր ծննդեան տարեդարձը լինելով, բոլոր դեսպանատանց շոգենաւերն, ինչպէս նաեւ կայսերական պահակ շոգենաւը դրօշակներով զարդարուած էին։

Նէօլիտօֆ, որ իւր ստացած մասնաւոր տեղեկութեանց յենլով առաջին անգամ ծանուցած էր անցեալները թէ վեհ. Սուլթանի կողմէն Ռուսիոյ կայսեր ղրկուելիք Իմթիյազի պատուանշանն յատուկ պատգամաւորութեան մը միջոցաւ պիտի մատուցուի, այժմ կ'ըսէ թէ այդ պաշտօն Բեզպրապուրկի Օսմանեան դեսպանին յանձնուած է, վասն զի կայսրն այս միջոցիս Կաչինայի պալատն կը բնակի, որ մեծահանդէս արարողութեանց յարմար դիրք մը չունի։

Մեծ շուկային Փէրտաճճի փողոցին մէջ մանիֆաթուրայի վաճառական Շէքէրճի օղլու Եագուպ անուն Հրեայն 12 հազար ոսկի բացով սնանկացաւ։

Թարիգ կ'ըսէ թէ՝ այդ սնանկութեան երեսէն վնաս կրողներն աւելի Հայ վաճառականք եղած են։

Էքսբրէս կը հերքէ այն զրոյց թէ Կ. Պոլսոյ երեւելի սեղանաւորներէն մին, որ այժմ ի Փարիզ հաստատուած է, իւր վճարքը դադրեցուցած է։

Եանեայէն կը գրեն թէ անցեալ շաբթու երկրաշարժի բուռն ցնցում մը տեղի ունեցեր է քաղաքին մէջ և չորս երկվայրկեան տեւեր է, առանց սակայն վնաս մը պատճառելու։

Նոյն օրն, երեկոյեան մօտ շուկային մէջ հրդեհ ծագելով տասնէ աւելի խանութներ այրեցան։ Եղած վնասը տասն հազար ոսկի կը հաշուի։

Վառնայի թղթատարը յառաջիկայ շաբթէն սկսեալ երեքշաբթի և շաբաթ օրերը պիտի մեկնի Կ. Պոլսէն, եւրոպական ժամ 2ին։

Ֆրանսական դեսպանատունն երկրորդ ծանուցագիր մը տուած է Արտաքին գործոց Նախարարութեան, խնդրելով որ Բ. Դուռն արտօնութիւն տայ Մաքրի գիւղի մէջ Դոմինիկեան հարց ձեռամբ սկսուած եկեղեցւոյն շինութիւնը շարունակել։ Կը յիշուի թէ այս շինութիւն անցեալներն արգիլուեցաւ Բարձրագոյն հրամանաւ, որովհետեւ Դոմինիկեան կրօնաւորներն՝ առանց Կայսերական ֆէրմանի սպասելու՝ հիմնարկութեան ձեռնարկած էին։

Կալացէն եկող Իրիս շոգենաւուն մէջ որ Քավագի առջեւ քարանթինա կ'սպասէ, երկու փախստական օճրագործք կը գտնուէին։ Ոստիկանութեան Նախարար Քեամիլ պէյ զայս իմանալով, փոքր շոգենաւով մ'ոստիկաններ ղրկած էր հսկողութիւն ընելու։

Զարագործներէն մին նշմարելով զայս, գիշերանց ծովը նետուեցաւ և լողալով ռուսական Ազոֆ շոգենաւն ելաւ, որ նմանապէս քարանթինա կ'սպասէր։ Ոստիկանք զայս իմանալով, այժմ երկու շոգենաւերն ալ հսկողութեան ներքեւ առած են։

Կ. Պոլսոյ Պուլղարական գործակատարի մ'անուանման համար Բ. Դուռն և Պուլղար կառավարութիւնը կը բանակցին միշտ։ Ըստ Նէօլիտօֆի, այս անգամ Պ. Պալապանոֆ և Պ. Զանոֆ առաջարկուեր են կայսերական կառավարութեան և հաւանականաբար վերջինն ընդունուի։ Այս պարագայի մէջ, Պ. Զանոֆ, որ այժմ արտաքին գործոց նախարար է, պիտի թողու իւր պաշտօնը Կ. Պոլիս գալու համար։

Փիլիպպէի համանուն լրագիրը կիմանայ թէ Պուրկազ-Եամպօլու-Փիլիպպէի երկաթուղւոյ գծին շինութեան ծրագիրը պատրաստուած լինելով, ի մօտոյ Արեւելեան-Ռումելիի գաւառական ժողովոյ վաւերացման պիտի ներկայանայ։

Պուլղար թերթերը կը պատմեն թէ ներքին գործոց նախարար Պ. Սլավէյքօֆ՝ Բանոֆ անուն հին բանտարկեալի մը ձեռամբ դանակոծուեր է Սոֆիայի մէջ։ Հոկտ. 30ին, երեկ ժամանակ, Բանոֆ, Նախարարին ճամբան սպասելով, զայն տեսնելուն պէս, դաւաղանի քանի մը հարուած իջուցեր է անոր վրայ։ Բանի մ'անցորդք միջամտելով ազատեր են նախարարը։ Նախարարական թերթը կ'ըսէ թէ ընդդիմադիր կուսակցութեան բերան Սէրբէսթեի խմբագիրք մղեր են զԲանոֆ այս դատապարտելի գործն ընելու։

Պէյ Պազարէն կը գրեն Թուրք լրագրաց թէ հրկիզեալ տանց շինութեան գործը փութով առաջ կը տարուի յատուկ Ցանձնաժողովոյ մը ջանիւք։ 300 է աւելի տուներ կառուցուեր են արդէն, և ամեն օր նորանոր խանութներ ու շէնքեր կը հիմնուին շուկային մէջ, որ ամբողջապէս այրած է։

Եէմէնէն առ Հավիգամէ ուղղեալ նամակ մը կը ծանուցանէ թէ վերջերս խռովութիւնք ծագեր են Սանայի, Անիսի, և Պէյ-Ալպու Հիճադ գաւառակաց մէջ։ Գունդ մը զօրք ղրկուեր է ապստամբները զսպելու համար, և արեւմուտեան ճակատամարտ մ'եղեր է, որոյ մէջ վերջինները բաւական կորուստ ունեցեր են։

Աւստրիոյ Քարլոյ Սթէֆան արքիդուքսը նոյեմբեր 13ին պատերազմանաւով մը Հաղպոս կղզին հասեր է, և ցամաք ելնելով արժանավայել մեծարանօք ընդունուեր է տեղական իշխանութեանց կողմէ։

Կարինէն Նէքսբրէսի ուղղեալ նամակ մը հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ.

«Բասէնի և Ալաշկերտի միջեւ նոր ճանբայ մը կը բացուի, մինչեւ պարսկական սահմանագլուխը, Պայազիտի մօտ։ Այս ճանբէն կ'երթան Պարսից կարաւաններն, որոց թիւք բազմապատկած է Կովկասու ճանբով ապրանաց անմաքս փոխանցումն արգիլուած լինելուն պատճառաւ։ Բաց աստի, Թուրքիոյ և Պարսկաստանի միջեւ կնքեալ թղթատարական պայմանագրին համաձայն՝ շաբաթը միանգամ կանոնաւոր թղթատար մը կը մեկնի աստի, որ Կ. Պոլսոյ թղթատարին հետ կը հաղորդակցի։ Այսու հանդերձ, Պարսկաստանի ճանբան իւր նախնական վիճակին մէջ է միշտ։

«Ճանբաներու շինութեանց և նորոգութեանց աշխատութիւնք յունիսին սկսան և հոկտեմբերէն առաջ դադրեցան։ Կը մաղթենք որ մինչեւ յառաջիկայ տարի աւարտին։

«Ամենէն կարեւոր շինութիւնք Կարնոյ շրջակայքը կատարուածներն են, Տասն տասներկու կէտերու վրայ ամրութիւնք կը շինուին, որոց ամենքն ամբողջութիւն մը կը կազմեն, արգիլելու համար թշնամին որ Նէպէյի չմօտենէ։ Այս ճանբէն էր որ ռուսք 1877ին Կարնոյ դաշտը մտան։ Բնականաբար չենք կրնար տեղեկութիւն տալ պատերազմական շինութեանց վրայ։ Հետաքրքրական է սակայն որ Ռուսիոյ ընդհանուր հիւպատոսն, որ Կովկասեան պալատական զօրավար մ'է, ամեն այդ կողմերը գնաց և երեք օր անցուց վրանի տակ . . . զբօսանքի մաքուր օդ ծծելու համար։

«Այս աշխատութիւնք եւս դադրեցան և մնացեալը գտնուող սպայք քաղաքս վերադարձան»։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Աթէնք, 25 Նոյմ.

Նըմուազոյն ասէթիւ Պ. Թրիքուբիի նախարարութեան աշխարհավարութեան վրայ վիճաբանութիւնը կը շարունակէ։—Պ. Ջիֆնօփուլօս ուզեց հարցնել որ ստո՞յգ են Ցունաստանի և Աւստրիոյ միջեւ քաղաքական մերձեցման մը զրոյցք։ Նըմուական վիճաբանութիւններէ յետոյ ժողովը պիտի զբաղի սոյն հարցապնդումով։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 15 Նոյեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (պանքայի)	110
3 » » » (վճառնին)	109 5/8
» Բարիզ » (պանքայի)	22 95
» » » (վճառնին)	23 2 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երեկ երեկոյ գոցուեցաւ	դհկ.	9 9
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	9 6
Բէրայի մէջ	»	9 14
Այսուտոուն բացուեցաւ	»	9 10
Բարձրագոյն գին	»	9 1/2
Նուազագոյն	»	9 1/2
Կէս օրին	»	9 1/2
Իւնիֆիէ Եգիպտական (Գ. Կ.)		70 22 1/2
Երեկ իրիկուն գոցուեցաւ		70 15
Բէրայի մէջ		—
Այս առտու բացուեցաւ Գ. Կ.		—
Կէս օրին		7 1/2
Հէվալէսիզ		—
Բէբօր գօնսօլիտէի		—
» իւնիֆիէի		—
Փոխառութիւն 1863	ֆր.	77
» 1865	»	59
» 1869	»	52
» 1873	»	46
Պօն տիւ Թրէզօր	Անգլ. Լր.	22 50
Ռումէլիի երկաթուղի	ֆր.	46
Օպլիկասիոն տը Բրիօրիթէ	»	383
Բաժնեթուղթ Լաւրիօսի	»	74

ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹ

Օսմանեան Պանք	Անգլ. Լր.	3 30
Քրէտի ժէնէրալ (Գ. Կ.)	Օսմ. Լր.	7 10
Պանք տը Գօնս	»	5 33
Սոս. Շանժ է վալէօր	Օսմ. Լր.	3 25
Թրամուէյ	» »	285

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 38
Անգլիական ոսկի	»	110 20
Բօլ Իմբէրիալ	»	90 08
Քրիմիզ	»	51 25
Ռուսալլի Թղթադրամ	»	8 86
» արծաթ	»	89 30
Ֆիօրին	»	9 1
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	108
Վեցնոց	»	103
Հինգնոց	»	103
Մէթալլիք	»	98 20
Պզինձ	»	780
Թղթադրամ	»	3000

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 26 Նոյեմբեր ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ գոցուեցաւ	100 11/16
Օսմ. բացուեցաւ	8 1/2
» » գոցուեցաւ	8 1/2
Օսմ. փոխառութիւն 1865	11 7/8
» » 1869	10 1/2
» » 1871	68 3/4
» » 1872	22 1/2
» » 1873	9 1/4
Փոխառութիւն 1877	81 1/2
Պանք Օթօման	14
Ռուսական փոխառ. 73 (գ. կ.)	96 1/4
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	63 1/2
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	88
Տայրա Սանիէ	62 1/4
Դոմէնիալ (փոխառ. Ռօչիլտ)	90
Հունգարական պարտամուրհակ 1877	152 3/4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	—

Վիէննա, 26 Նոյեմբեր ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	123 50
Օսմանեան երկաթուղի	22 70

Բարիզ, 26 Նոյեմ. ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 % բաց	108 62 1/2
» 3 % բաց	79 —
Օսմանեան քօնսօլիտէ բացուեցաւ	8 65
» գոցու. (գ. կ.)	8 57 1/2
» » 1865	58
» » 1869	52
» » 1873	45
Օսմանեան երկաթուղի	46 75
» Րէժիի բաժնեթուղթք	523 75
Պանք Օթօման	602 50
Գրէտի Լիօնէ	525 —
» Ֆօնսիէ	1305
Բաժնետոմս Լիոնի (գուբ. կտր.)	1235
Սուէզի ջրանցք	1905
Ռուսական 5 % 1877ի	100
Իտալական Ռանթ	97
Եգիպտական միացեալ գոց	321 25
Սպանիական (արտաքին)	59 1/4
Բրիօրիթէ թիւրք	387 50
5% Հելլենական	365 75
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 31

ԲԱՐԻԶԻ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Նոյեմբեր 26 ժ. 10, վ. 45

Ֆրանս. Ռանթ, 4 1/2 %	108 62 1/2
Օսմանեան »	8 62 1/2
Եգիպտական միացեալ	321 25

ՀՌՈՎՄԷԱԿԱՆ ՑՈՅՆԵՐԸ ԵՒ Պ. ՎՈՒԹԻՐԱՍԻ ՃԱՌԸ

Հռովմէական Ցոնաց «Աէմինիա» ընկերութեան տարեկան հանդիսին մէջ Նէոլոգոսի խմբագրապետ Պ. Վութիրաս ատենաբանութիւն մ'արտասանած է, որ ընտիր գաղափարներ պարունակելուն համար պատշաճ կը դատինք մի քանի հատուածներն ասա թարգմանել, մանաւանդ սա նկատողութեամբ որ Պ. Վութիրասի՝ Հռովմէական Ցոնաց նկատմամբ արտայայտած կարծիքները կը յարմարին մեր և Հռովմէական Հայոց յարաբերութեանց։

«Իբրեւ ներկայացուցիչ «Քսիրոքրինի» ընկերութեան, որ կ'աշխատի իւր հաղի մասը տալ ազգային կրթութեան լուսաշող փարոսին, և իբր պարզ ներկայացուցիչ մամլոյ և նաեւ աշխատաւոր ազգային յառաջդիմութեան և փառքին, թոյլ տուէք ինձ, Պարոնայք, այս սիրալի հանդիսին աւարտումէն առաջ, յորում՝ երկարատեւ և վշտալից տարիներէ վերջ՝ Օրթոտոքս և Հռովմէական Ցոյները կ'եղբայրակցին և իրարու կը միացնեն իրենց ազգային բաղձանքներն ու տենչերն, յորում ամենքս ալ կ'զգանք նոյն հեւլէն արեան շրջիլը մեր երակաց մէջ և մեզ ընդ առաջ մղելն դէպ յաջողութեան մեծ կռուոյն և մեր հոյակապ նախնեաց նմանողութեան, թոյլ տուէք ինձ, Պարոնայք, կ'ըսեմ, Հռովմէական Ցոնաց ուղղել այս ողջոյնն. «Ցոյժ սիրեցեալ եղբարք, բարի եկաք մեր ազգային քաղաքակրթութեան ասպարէզին մէջ»։

«Երկար ատենէ ի վեր, ո՛վ Հռովմէական եղբարք, թէեւ միեւնոյն մօր զաւակներն՝ այլ բաժնուած ենք իրարմէ և մեր նախնեաց լեզուն և քաղաքակրթութիւնն, որք պարտէին մանաւանդ զմեզ աւելի կապել միմեանց, ի մէնջ և ի ձէնջ համարուած են իբր բաժանման վէհ մը։ Ժամանակ մ'եղաւ ուր մեր նախնեաց այդ լեզուն ու քաղաքակրթութիւնն յանիրաւի նկատուեցան իբր խորհրդանշան եկեղեցւոյ մը, և ուրիշ եկեղեցւոյ մը վերաբերող եղբայրներ ուրիշ լեզուի և ուրիշ քաղաքակրթութեան մէջ գտնել կարծեցին իրենց հաւատքին վերահաստատումը։

«Այդ եղբայրներն ե՞րբ և ի՞նչպէս պիտի վերադառնան իրենց նախկին հաւատոյ գիրկը։ Պիտի վերադառնան

երբ, ո՛վ Հռովմէական եղբարք, դուք հասկնաք որ ո՛չ թէ օտար լեզուով և քաղաքականութեամբ, որք զձեզ կուլ կուտան առանց թոյլ տալու ձեզ որ մեծ և ազգային բան մ'ընէք, այլ ազգային լեզուով ու դաստիարակութեամբ է որ պիտի կրնաք կատարել ձեր կրկնակի պարտականութիւններն դէպ ի կրօնս և դէպի ազգն: Պիտի վերադառնան, երբ հասկնաք թէ իբր անդամ հռչակաւոր և հին ազգի մը, պարտիք հռովմէական լինել հելլենութեան մէջ և հելլէն հռովմէականութեան մէջ. վերջապէս, երբ հասկնաք թէ պարտիք հելլենութեան մեծութիւնը ներկայացնել հռովմէական կրօնքին մէջ, որպէս պարտիք հռովմէական կրօնքը ներկայացնել հելլենութեան մէջ:

Փա՛ռք Աստուծոյ. «Սէմինիա» ընկերութիւնն, որ տարիէ մ'ի վեր կը գործէ, խորապէս հասկցած է այս ճշմարտութիւնը: Ձեռնարկած է մեծ աշխատութեան մը, որ է Ազգին վերադարձնել իւր հռովմէական զաւկըները: Օրթոտոքս Յոյները բերկրութեամբ կ'ողջունեն այս գործը . . . Լատին ժողովուրդք, ո՛վ հռովմէական եղբարք, բաւական բազմաթիւ են և մենք խլուած քանի մի նշխարներով աւելնալու պէտք չունին, այլ հելլէն քաղաքակրթութիւնը պէտք ունի ձեզ՝ իւր միացման և զօրացման համար:

Ուրեմն, եղբա՛րք, զօրացնենք մեր ազգն՝ վերադարձնելով այն անդամներն որք իրմէ բաժնուած են ժամանակաւ պարագայիւք . . . Զմոռնանք լատին ազգաց օրինակն, որոյ անդամներն, որ կրօնքին ալ վերաբերին, կը մնան իրենց ազգային քաղաքակրթութիւնն և ամենքն ալ կ'աշխատին իրենց ազգին մեծութեան համար: Այսպէս ընելով, մեր ազգը պիտի պանծացնենք, լինելով այսպէս արժանաւոր զաւակներն մեր նախնեաց: Օրթոտոքս Յոյներն այս է որ կը բաղձան, ո՛վ հռովմէական եղբարք, և այս բարի յուսով մեր ձեռքը կը կարկառենք ձեզ, և ձեզ կը բանանք բոլորովին մեր եղբայրական սիրտը:»

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ
«ԱՐԵՒԵԼՔ» Ի

Տրապիզոն, 7 Նոյեմբեր 1884

Հազիւ անցեալ երեքշաբթի հոկտ. 30 ին հասաւ մեզ Տ. Տ. Ներսէս Ս. Պատրիարք Հօր մահուան գոյժը:

Իսկոյն Եկեղեցւոյ զանգակը սկսաւ տխուր և յամր ղօղանջել զայդ գոյժ ամբողջ ժողովրդեան հաղորդելու համար:

Ըստ հրահանգի փոխանորդական հեռագրոյն, գոյժը հաղորդուեցաւ նաև Տրապիզոնի շրջակայ թեմերուն, որպէս զի ամեն եկեղեցիք հանգստեան պաշտօն կատարեն յաջորդ կիւրակէ օր: Պատրաստութիւնք եղան նաև քաղաքիս մէջ այդ հանգստեան պաշտօնն վայելուչ կերպով կատարելու համար:

Շրջաբերական ծանուցագրեր ղրկուեցան գաւառիս Վսեմ. կուսակալին, զինուորական հրամանատար փաշային, Յունաց Մետրապօլիտին, ամեն տէրութեանց հիւպատոսներուն, Ամերիկայի միսիօնարին և կաթոլիկ հայոց գլխաւորներուն: Ասկէ առաջ տեղի ունեցած նմանօրինակ հանդէսներու մէջ կաթոլիկ հայոց առաջնորդարանք իւր բացակայութեամբ և եթ փայլած ըլլալով այս անգամ աւելորդ համարուեցաւ ծանուցագիր ղրկելը:

Ինչպէս որ որոշուած էր ամսոյս 4 ին կիւրակէ օր հանդիսաւոր պատարագ մատոյց առաջնորդական տեղապահ Տ. Իգնատիոս վարդապետ Շիշէճեան ի հանգիստ հոգւոյ Ներսէս Ս. Արքեպիսկոպոսի, Պատրիարքին Հայոց:

Հոգեհանգստեան արարողութեանց ներկայ գտնուեցան Յունաց Գեր. Մետրապօլիտը քանի մը կղերականներով և տեղւոյս յոյն համայնքի երեւելիներով: Երբ մեր Եկեղեցականք աւարտեցին հանգստեան աղօթքներն՝ Գեր. Մետրապօլիտն իւրայնոց հետ սկսաւ մաղթանքներ կարդալ սեղանին առջև: Ներկայ էին նաև Ռուսաց հիւպատոսն հիւպատոսարանի բոլոր պաշտօնեաներով, Յունաստանի Պարսից և Պելճիոյ հիւպատոսները. Անգլիոյ, Աւստրիոյ և Ֆրանսայի հիւպատոսարանաց թարգմանք և Հայ կաթոլիկ համայնքէն ոմանք: Կառավարութեան կողմանէ ներկայ էին [illegible] և [illegible]:

Յետ աւարտման Ս. Պատարագի գրեթէ բոլոր օտար հանդիսականք առաջնորդարան գնացին իրենց ցաւակցութիւնը յայտնելու համար:

Տեղւոյս Յոյն համայնքին արտայայտած վշտակցութեան զգացումներէն գոհ միայն կրնանք մնալ:

Որչափ կրցած եմ գիտել Տրապիզոնցիք միշտ համակիր եղած են Ներսէս Սրբազանի թէ՛ անձին և թէ՛ իւր ներկայած գաղափարներուն հետեւաբար իւր տարաժամ մահ ճշմարիտ և խորին վիշտ պատճառեց գաւառիս ամեն ազգայնոց: Տա՛յր Երկինք որ արժանաւոր յաջորդ մը բազմէր Պատրիարքական գահին վրայ:

Ինչպէս հեռագիրը արդէն տեղեկացուցած է ձեզ գաւառիս առաջնորդ ընտրուած է Տ. Գարեգին Ծ. Վ. Սրուանձտեանց քուէարկութեան մասնակցող 31 անդամոց 30 ին քուէներով այսինքն ամենատուար մեծամասնութեամբ:

Տեղի ունինք յուսալու թէ Պատրիարքարանը ի նկատի առնելով գաւառի մը ժողովրդեան գրեթէ ամբողջութեան այս փափաքը պիտի հաճի վաւերել Տրապիզոնի առաջնորդական ընտրութիւնը և փութացնել նորընտիր առաջնորդին յղումը:

Ահա տարի մ'է որ մեր վիճակը զուրկ է իւր հովուէն և ամեն յետաձգում վնասակար միայն կրնայ ըլլալ մեր գաւառի ազգային գործոց:

Տրապիզոնցիք մեծ հաւատք ունին Գեր. Սրուանձեանց հօր կարողութեանց վրայ և նորա գործունէութեամբ նոր դարագլուխ մը բանալ կը յուսան:

Տրապիզոնցիք ազդու աջակցութիւն մը կը յուսան գտնել Գեր. Սրուանձեանց հօրմէն մանաւանդ կրթական ասպարիզին մէջ ուր մեր շրջապատող տարերք արդէն ջախջախիչ մրցում մը ընելու վրայ են:

* * *

ՆԱԽԱԳԱՀԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

Նիւ–Եորք, Նոյեմբեր 4

Այսօր նոյեմբերի չորրորդ օրն է, Ամերիկայի նախագահական ընտրութեան վճռական եւ վերջին օրը: Այսօր Միացեալ Նահանգաց քաղաքացիք կուտան իրենց քուէներն ոչ նախագահութեան ընտրելեաց, այլ նախագահի ընտրողաց համար. սակայն նախագահի ընտրութիւնը կախեալ է այս աւուր ընտրութեանց արդիւնքէն, և գրեթէ անտարակուսելի կերպով կ'որոշուի այսօր թէ ո՛ր կողմ ստացած է յաղթութիւնը: Նիւ Եորքի փողոցներն առաւօտէն ի վեր լեցուած են անսովոր բազմութեամբ. դպրոցներն և գործարանները փակուած են: Քաղաքական ակումբներու գործակալներն անդին ասդին կը վազեն իրենց կուսակիցները փութացնելու որ ժամանակին տան իրենց քուէներն: Փողոցներու անկիւններն և հրապարակներու մէջ յատուկ տեղեր շինուած են քուէները ժողվելու համար: Քանի մ'օրէ հետէ լրագիրք քուէթուղթեր կը հրատարակեն, և այս քուէթուղթերուն վրայ գրուած են նախագահի ընտրողաց անուններն որոց պիտի տան քաղաքացիք իրենց քուէները: Հարիւրաւոր մարդիկ կը ցրուեն նաեւ յայտարարութիւններ և ուրիշ թուղթեր, որպէս զի քուէ տուողները չխաբին իրենց ընտրութեան մէջ, և չխաբուին հակառակ կուսակցութեան խարդախութիւններէն եւ նենգութիւններէն:

Այս առաւօտեան լրագիրք վերջին անգամ ըլլալով ազդու յօդուածներ հրատարակած են, և ժողովրդեան խղճին, շահուն և պարտուց զգացումներուն կոչում կ'ընեն քուէ տալու նուիրական պարտականութիւնը խղճի մտօք կատարելու համար: Երկու մեծ կուսակցութեանց մէկ մէկ նշանաւոր թերթերէն քանի մը յօդուած թարգմանելով կը ղրկեմ Ձեզ, գաղափար մը տալու համար թէ իւրաքանչիւր կուսակցութիւն ո՛րչափ եռանդով կ'աշխատի աւելի քուէ շահելու:

Հանրապետական թերթէ մը.

«Այսօր ամեն բան կը վճռուի: Վերջին անգամ ըլլալով կը յորդորենք ամէն Հանրապետական կանուխ գտնուիլ այն տեղերն ուր քուէները կը ժողվուին: Ռամկավարականք երբեք չեն ուշանար ընտրութեան օրը: Այս տարի անոնք կանուխ պիտի գտնուին քուէարկութեան տեղերն, ո՛չ միայն քուէ տալու համար, այլ արգիլելու համար իրենց հակառակորդները քուէ տալէ ուր որ կարելի ըլլայ: Ուստի թո՛ղ Հանրապետականք զգոյշ ըլլան: Հանրապետակա՛նք, տուէք ձեր քուէներն որչափ հնար է կանուխ, եւ միացեալ ժամանակն աշխատեցէք բերել ձեր բարեկամները քուէարկութեան տեղերը:

«Հանրապետականք յաղթութեան նշոյլ ի դէմս կ'երթան այսօր վերջին ճիգն ընելու խրախուսուած գիտակցութեամբ թէ իրենց կուսակցութիւնն արժանի եղած է յաջողութեան, և իրենց մեծ առաջնորդն արժանաւոր հանդիսացած է այսպիսի կուսակցութեան մը և անոր ազնիւ փաստին: Ամեն աչք կը դառնան Ճէյմս Կ. Պլէյնի, շնորհակալութեամբ լի այն փառաւոր ծառայութեան համար զոր հօս մատուցած է հանրապետական փաստին, և խորին ըսքանչացմամբ այն աննման յաջողակութեան վրայ զոր նա ցուցուցած է:

«Մր. Պլէյնի և անոր մերձաւոր բարեկամաց կողմէն առանց որեւիցէ ճիգ մը տեսնուելու, հանրութիւնն իւր ուշադրութիւնը կեդրոնացուց Մր. Պլէյնի վրայ՝ համարելով զնա ժամանակիս մարդը: Երբ գծուծ զըրպարտիչներ կ'աշխատէին ասպարէզէն դուրս մղել զնա, նա վեհանձնական լռութիւն պահեց: Միլիոնաւոր Հանրապետականք ցուցուցին իրենց վստահութիւնն և ուրախութիւնն այնպիսի խանդավառ եռանդով որոյ նման երբեք տեսնուած չէր . . . Անարդարոյն ստախօսութիւններ ամիսներով մթցուցին օդը, և Մր. Պլէյն պատասխան չտուաւ: Հանդարտութեամբ սպասեց որ ժողովուրդը ցուցնէ իւր քուէով թէ յարմար կը դատէ զնա Հանրապետական կուսակցութեան առաջնորդն ըլլալու: Մէյն նահանգը փառաւոր կերպիւ պատասխանեց: Արհամարհեց զրպարտութիւնն ինչպէս որ արժանի էր: Այն վայրկենէն Մր. Պլէյն գլուխ կանգնեցաւ հանրապետական բանակաց, և մատոյց աւելի հզօր և ազդու ծառայութիւն քան որեւիցէ ըք Հանրապետական սկզբանց արի ախոյեաններէն:

«Ամեն տեղ խօսեցաւ ի պաշտպանութիւն հանրապետական գաղափարաց, և երբեք խօսք մը չարտասանեց իւր անձին համար: Աւելի քան 400 ատենաբանութեանց մէջ, զորս ըրաւ վերջերս առանց պատրաստութիւն ունենալու պատրաստութեան, այն ատենաբանութեանց մէջ զորս բրաւ միլիոնաւոր քուէարկուներու առջեւ, սքանչելի անկեղծութեամբ և պարզութեամբ խօսեցաւ այժմու ընտրութեանց կարեւոր հետեւանքներէն ամեն մէկուն վրայ:

«Ամեն տեղ սիրտերն իրեն գրաւեց, եւ համոզեց միտքերն այն յայտնի համակրութեամբ զոր ցուցուց ժողովրդեան իրական շահերուն, եւ իւր տրամաբանութեան զօրութեամբ եւ անմիճելի եղելութիւններով ցրեց ամեն հակառակութիւն: Այս ընտրական կռուոյն մէջ ուրիշներ ալ ազնիւ կերպով կատարեցին իրենց պարտքը, մանաւանդ զօրավար Լօկան պաշտպանեց իւր դիրքն իւր զօրութեամբ, քաջութեամբ, և արիաբար բողոքելով ամեն բանի որ ազնուագոյն է ամերիկեան պատմութեան մէջ: Սակայն հարկ է խոստովանիլ, որ այս քաջամարտիկ ախոյեաններու խումբին մէջ առաջինն եղած է Մր. Պլէյն: Այսօր Մր. Պլէյն աւելի կը վայելէ ամերիկեան ժողովրդեան վստահութիւնն և սէրը քան ուրիշ որեւիցէ մարդ՝ Աբրահամ Լինքոլնի օրէն ի վեր: Արշալոյսը յուսալից կը ժպտի մեզ, բայց օրը կրնայ ձախողութեամբ վերջանալ, եթէ խարդախութիւնը յաղթէ ուղիղ բանի, կամ միլիոնաւոր Հանրապետականք ըլլան նուազ արթուն կամ նուազ եռանդուն քան իրենց առաջնորդը: Սակայն Հանրապետականք անուանեցին իրենց ընտրելին, եւ մենք վստահ ենք թէ պիտի ընտրեն զնա: Սակայն թէ՛ յաղթեն եւ թէ՛ յաղթուին, Հանրապետականք միշտ պիտի պարծենան որ իմաստութեամբ եւ քաջութեամբ ընտրեցին այսպիսի մեծ առաջնորդ մը, եւ միշտ պիտի պանծան որ իրենց առաջնորդը ցուցուցած է, գերազանց ստահամաւ, ինչ որ լաւագոյն եւ բարձրագոյն է ամերիկեան քաղաքակրթութեան մէջ:

ՎԵՐՋԻՆ ԽՕՍՔ ԱՌ ՔՈՒԷԱՐԿՈՒՍ

[illegible]: Լաւագոյն է տալ քուէ նախաճաշ ընելէ եւ առաւօտեան թերթ կարդալէ յառաջ:

[illegible]: Փոյթ չէ թէ որմէ կ'ընդունիք քուէթուղթերը, զանոնք քուէտուփ նետելէ առաջ կարդացէք:

[illegible]: Աւելի քան մի կարեւոր ընտրութիւն մէկ քուէի առաւելութեամբ եղած է: Միշտ կը գտնուին անտարբեր քաղաքացիներ՝ որ քուէ չեն տար մինչեւ որ չխնդրուի իրենցմէ: Փնտռեցէք և գտէք այսպիսիները:

[illegible] Ամեն քաղաքացի ունի այս իրաւունքն, ուստի ապատութեամբ ի գործ դրէք զայն: Ռամկավարականաց մէկ մեծ վստահութիւնն ալ Հարաւային նահանգներէն ոմանց մէջ քուէտուփերու վրայ խարդախութիւն բանեցնելն է:

«Երկրին արուեստները կանգո՞ւն մնալու են թէ առ ոտն կոխուելու են: Այդ է խնդիրը զոր Ամերիկացիք պիտի որոշեն այսօր: Թող ամեն ոք տայ իւր քուէն ինչպէս կը պահանջեն ամերիկեան շահերը: Թող մեր քաղաքացիք չտան իրենց քուէներն ինչպէս Անգլիացիք կը փափաքին: Թող հաւատարիմ մնան Պաշտպան դրութեան՝ որ ամերիկեան բարգաւաճմամբ զարմանքի մէջ թողած աշխարհ: Ամերիկացիք կատարելու են այսօր իրենց պարտականութիւններն իբրեւ Ամերիկացիք: Անոնց պարտականութիւններն են այս երկրին մէջ, ոչ թէ Ովկէանոսէն անդին: Անոնց շահերը հօս են, ոչ թէ հոն: Հանրապետական կուսակցութեան համար տրուած ամեն մէկ քուէ, ազատ առեւտրական դրութեան և Ռամկավարութեան քուէից դէմ է:

«Այս երկրին վրայ եկած են իւր մեղաց համար քոլէրայի տարիներ, երաշտութեան տարիներ, ջրհեղեղներու տարիներ, ժանտախտի տարիներ և քաղաքական պատուհասի տարիներ: Այս 1884 տարին պատմութեան մէջ պիտի ճանչցուի իբրեւ տարի ստութեանց: Անարգ և վայրագ զրպարտութիւն հասաւ իւր վերջին օրը և հիմա պիտի տեսնենք թէ ինչ ազդեցութիւն ունեցաւ հասարակաց կարծեաց վրայ:

«Հանճարեղ քաղաքացիներէն ոմանք անպատուեցին զիրենք, և բրին ինչ որ կրնային անպատուելու համար երկիրն, կարեւորութիւն և ուշադրութիւն ընծայելով այնպիսի կոշտ և բիրտ ստախօսութեանց որոնք չեն կրցած խաբել հարիւր հազարէն մէկ ողջամիտ մարդ մ'անգամ: Կը մնայ տեսնել թէ միլիոնաւոր անձանց արդար զայրոյթն հեղձուցած չէ ստութիւններն և ստախօսները միանգամայն, և հետախուզող կորուսած չէ այս տխար արարածներն որ հալածեալ ընծայած են անոնց:»

Միայն մէկ թերթի մէջ այս մտօք հրատարակուած յօդուածներն, եթէ թարգմանուին, Արեւելքի քանի մը թերթերը կը լեցնեն:

Տեսնենք թէ ռամկավարական թերթերն ի՛նչ կը գրեն:

Վըորլտ լրագրէն.

«Հանրապետութեան ապահովութիւնը կախեալ է Ճէյմս Կ. Պլէյնի պարտութենէն:

«Ժողովուրդը վճռած է անոր պարտութիւնը. Ժողովրդեան վճիռը կրնայ ոտքի տակ առնուիլ միայն կաշառքով և խարդախութեամբ Պլէյնեան Հանրապետականաց և Ռամկավարականաց դաւաճանութեամբ: Եթէ Ռամկավարականք դրամով գնուելու չափ անուղիղ և վատ չըլլան, ընտրութիւնը գողնալու համար հանրապետական դաւադրութիւնը չկրնար յաջողիլ: Կրովէր Քլիվլէնտէն ետ պահուած ամեն մէկ քուէ պիտի ըլլայ քուէ պահելու զՊլէյն և անոր աւազակները՝ քսան տարի իշխանութեան մէջ: Եթէ Ճէյ Կուլտի դրամը կարենայ գնել նախագահութիւնը Պլէյնի համար, կրնայ պահել զնա կամ անոր «Ժառանգներն» այնչափ ժամանակ եւս որչափ ժամանակի համար կը պնդէ Գրիֆին: Ռամկավարականք կը հասկնա՞ն արդեօք թէ Կրովէր Քլիվլէնտի պարտութիւնը կը նշանակէ պարտութիւն կուսակցութեան և անոր սկզբանց ուրիշ քսան տարի եւս. կը հասկնա՞ն արդեօք թէ այս պարտութիւնը կը նշանակէ մահ ժողովրդային ընտրութեանց, և փոխանցումն իշխանութեան որ մեծամասնութեան կը վերաբերի, մենավաճառութեան պաշտպաններու, պաշտօնատարներու և կաշառակերներու փոքրամասնութեան մը:

Ազատեցէք Հանրապետութիւնը:»

«Չորս տարի առաջ գործաւորաց դասուն սուտ բարեկամք, որ ամեն չորս տարին անգամ մը մեծ համակրութիւն կը ցուցնեն գործաւորաց, և ուրիշ ատեն բան մը չեն ըներ յօգուտ անոնց, չորս տարի առաջ այս մարդիկ կը պնդէին որ եթէ Կարֆիլտ ընտրուէր Նախագահ, օրական վարձերը պիտի աւելնային, եւ առատ գործ պիտի գտնուէր: Կարֆիլտ ընտրուեցաւ: Այսօր օրական վարձերն են այնչափ ցած որչափ եղած չեն երբեք. հարիւր հազարաւոր գործաւոր անգործ մնացած են, եւ շատերն անօթութենէ կը մեռնին: Հանրապետական կուսակցութիւնն բրած է ինչ որ ձեռքէն կուգար օգնելու մենավաճառութեան բարեկամաց որ դիզեն միլիոններ միլիոններու վրայ . . . Հանրապետականք են թշնամիք գործաւորաց, և ոչ բարեկամք: Անոնք հարուստները կ'ընեն աւելի հարուստ, իսկ աղքատներն աղքատագոյն: Այն սուտերն զորս անոնք այսօր կը խօսին գործաւորաց, են 1880 տարւոյ եւ նախորդ տարիներու սուտերը: Միթէ կարելի՞ է որ գործաւորք որ հազիւ կրնան հայթայթել իրենց օրապահիկն, դարձեալ խաբուին այն կուսակցութենէն որոյ զօրութիւնը կախում ունի Ճէյ Կուլտի դրամին շահագէտներու եւ մենավաճառութեան գլխոններու դրամէն:

Ազատեցէք Հանրապետութիւնը»:

ԱՌ ՌԱՄԿԱՎԱՐԱԿԱՆ ՔՈՒԷԱՐԿՈՒՍ

«Կը յուսանք որ ամեն Ռամկավարական այսօր պիտի տայ իւր քուէն մինչեւ իսկ նախ քան զննենուլ իւր առաւօտեան թերթը: Յիշեցէք որ քուէտուփերը կը գոցուին ժամը [illegible]: Յիշեցէք նաեւ որ Հանրապետականք ամեն միջոց ի գործ պիտի դնեն զրկելու Ռամկավարական մը իւր քուէէն, եւ այս նպատակաւ ամեն տեսակ ապօրինաւոր խաղերու եւ դաւերու պիտի դիմեն: Կը խրատենք ամեն Ռամկավարական ըլլալ համբերող, օրինաւոր և խաղաղասէր: Բայց կը յորդորենք ամեն Ռամկավարական անյողդողդ արութեամբ պաշտպանել իւր իրաւունքն, եւ չերկնչիլ սպառնալիքներէ կամ բռնաբարական գործերէ որ կրնան արգիլել ուղիղ քուէարկութիւն ուղիղ կառավարութեան համար:

Ազատեցէք Հանրապետութիւնը»:

«Երբ ընտրութիւնը վերջանայ, ժողովուրդն աւելի աղէկ պիտի հասկնայ Հանրապետականաց խարդախութիւնը: Լինքոլնի ժամանակէն ի վեր Ռամկավարականք միշտ աւելի աղէկ ընտրելիներ անուանած են քան Հանրապետականք: Որատիոս Սէյմուր աւելի կարող է, աւելի մաքուր, աւելի արդարակորով եւ աւելի ուղիղ քան ըզԿրանդ: Եթէ նա ընտրուէր, պիտի ըլլար աւելի աղէկ նախագահ քան զԿրանդ: Խեղճ Հորաս Կրիլի, զոր դաւաճանեցին իւր բարեկամք և սպաննեցին անկէ բարիք վայելողներ, էր արդարև գերազանց քան զԿրանդ իւր յաջողակութեամբ և արդարակորով միտօք և ուղիղ բարուք: Սամուէլ Թիլտըն է ամեն նկատմամբ, թէ՛ ուղեղի և թէ՛ բարուց կողմանէ, յանձնուս վեր քան զծչուառական Հէյս, որ լեցուց նախագահութեան գողցուած պաշտօնաթոռն՝ որմէ կապտուեցաւ Մր. Թիլտըն: Կարֆիլտ կարող մարդ էր: Բայց բարուց և ուղղութեան կողմանէ չէր կրնար բաղդատուիլ զօրավար Հանքոքի հետ: Հանրապետականք միշտ զրպարտութիւններով և չարախօսութիւններով ջանացին անուանարկել Ռամկավարական ընտրելիներն: Ամեն ոք կը յիշէ թէ որչափ զըրպարտութիւն և նախատինք տեղացին Մր. Թիլտընի վրայ, որ ամենէն անկեղծ, ամենէն ուղիղ և ամենէն յաջող բարեկարգիչն էր հրապարակային կենաց մէջ: Այս վերջին ընտրութեան ատեն՝ որ այսօր կը վերջանայ, Կրովէր Քլիվլէնտ օ՛րպիսի բրտութեամբ զրպարտուեցաւ եւ երկիրն անպատուեցաւ Հանրապետական ցեխի հեղեղով մը որ արձակուեցաւ Քլիվլէնտի անձին դէմ: Երբ ընտրութիւնը վերջանայ՝ Կրովէր Քլիվլէնտ պիտի կենայ երկրին առջեւ այնպէս անբիծ և այնպէս պատուաւոր՝ որպէս Որատիոս Սէյմուր, Սամուէլ Ժ. Թիլտըն, Հանքոք: Այս ընտրութեամբ կը վերջանայ խարդախութեան և զրպարտութեան մարդ մը: Մր. Պլէյնի դժբաղդութիւնն այն է որ անոր արատաւոր կենաց պատմութիւնն իւր իսկ ձեռօք գրած է, և իւր ատեւէն պիտի երթայ թէ՛ յաղթող ըլլայ նա և թէ՛ պարտեալ:

«Այս աւուր ընտրութեան մեծ նպատակն է վանել Հանրապետականները յիշխանութենէ և ազատել կառավարութիւնն անհաւատարիմ մարդերու ձեռքէն:

«Հանրապետականք նախագահութիւնը գողցան 1876 ին, և գնեցին զայն, իրենց իսկ խոստովանութեամբ, 1880 ին: Կառավարական վատթարագոյն տարերքն, իրենց ձեռքն ունենալով Ճէյ Կուլտի, Սայրըս Ֆիլտի, Ըսէլ Սէյճի նման Հանրապետութեան թշնամեաց առատ դրամն, այժմ կ'աշխատին անգամ մ'եւս գնել նախագահ մը ընդդէմ ուղիղ կամաց ժողովրդեան: Միթէ որեւիցէ ողջամիտ մարդ կրնա՞յ տարակուսիլ թէ այս անպիտան շահադիտաց յաջողութիւնը ծանր վտանգի մէջ պիտի դնէ Հանրապետութեան խաղաղութիւնն և ապահովութիւնը: Ջանանք ազատել երկիրն այս վտանգէն որուն նայելով շատ փոքր են ուրիշ բոլոր վտանգներ:

«Պլէյն է բոլորովին չար և վտանգաւոր մարդ, և մեր առաջին և ամենէն մեծ պարտականութիւնն է յաղթել անոր. և ընտրել Նախագահ զուղիղն և զարդարակորովն Կրովէր Քլիվլէնտ:»

«Ազատեցէք Հանրապետութիւնը:»

Չորս ամիսէ ի վեր լրագիրք այս ոճով հարիւրաւոր յօդուածներ հրատարակած են: Մէկ քանի շաբաթէ հետէ քարոզիչք եւս եկեղեցեաց բեմերէն խօսած են ընտրելեաց անձնական առաքինութեանց և մոլութեանց վրայ, այս կուսակցութեանց սկզբանց, և այն սկզբանց գործադրութենէն յառաջ գալու օգուտներուն և վնասներուն վրայ: Ներկայ այս ժամուն որ քուէարկութիւնը վերջանալու մօտ է, քաղաքական յայտարարութիւններ կը ցրուին երկու կուսակցութեանց կողմէն աւելի քուէարկու շահելու, կամ հակառակ կողման քուէարկուաց թիւն, որչափ հնար էր պակսեցնելու համար. ընտրութեան արդիւնքն ուրիշ նամակաւ կը ծանուցանեմ:

* * *

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ

Օսմանեան Կայսերական պանքայի Վարչութեան կողմէ հոկտեմբեր 31 թուով հրատարակեալ ազդարարութեան համաձայն, որ կը յայտնէր թէ ներկայ Նոյեմբեր 20 ին պիտի սկսի Օսմանեան արժէթղթոց միացման ([illegible]) գործողութիւնք, Կայսերական Պանքան կը ծանուցանէ արձանագրեալ և դրոշմեալ արժէթուղթ ունեցող տէրանց, թէ իւր Պոլսոյ գրասենեակները բաց պիտի լինին այդ թուականէն սկսեալ ամեն երկուշաբթի, չորեքշաբթի և հինգշաբթի, առաւօտեան ժամը 10 էն (եւրոպական) մինչեւ կէս օրէն երկու ժամ յետոյ, յիշեալ արժէթուղթերն ընդունելու համար:

Միացման համար դրոշմեալ արժէթղթոց հետ պէտք է ներկայացուին անոնց թիւերը նշանակող ցուցակ մը:

Չդրոշմեալ կամ ոչ արձանագրեալ արժէթղթոց դրոշմման կամ արձանագրութեան գործողութիւնք, ինչպէս նաև Րամազան արժէթղթոց արձանագրութիւնք պիտի կատարուին երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը, մի և նոյն ժամերուն:

ՔՐԻՍՏՈՍԻ Ս. ԵԿԵՂԵՑԻՆ
ԵՒ ԱՆՈՐ ՀԱԿԱՌԱԿՈՐԴՆԵՐԸ

1864 թուականին ազգային լրաթերթերէն ոմանք Բողոքականութեան դէմ հրատարակութիւններ կ'ընէին: Հոգելոյս Տ. Ներսէս Պատրիարք, որ այն ատեն Կրօնական ժողովոյ Ատենապետ էր, իմաստասիրական ոճով ազդու հերքում մը գրեց, հրամանաւ Տ. Պօղոս Պատրիարքի և Կրօնական ժողովոյ: Այս գրուածքը մեծ ընդունելութիւն գտաւ և անկէ հազարաւոր օրինակք սպառեցան: Այժմ մնացած սակաւաթիւ օրինակներն, քանի խնդրոյ բանասիրաց ոմանց, ի վաճառ հանուած են Գալֆաեան Գրատունը, Չարշը [illegible], ի գին 40 փարա:

ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Ստորագրեալս պատիւ ունի ծանուցանել Արգոյ Հասարակութեան թէ, յառաջիկայ 1885 տարւոյ Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցին սեփականեալ ընդարձակ օրացոյցին մէջ պիտի զետեղուին ամեն տեսակ ազդեր իբր յաւելուած:

Ներկայ ծանուցմամբ կը հրաւիրուին վաճառականք, գործարանատեարք, սեղանաւորք, արհեստաւորք, դեղագործք, փաստաբանք, այլ և այլ ընկերութեանց Կ. Պօլսոյ գործակալք, զանազան հաստատութեանց վարիչք և առեւտրական ամեն ճիւղերու վերաբերեալ անձինք, որ կը փափաքին իւրեանց գործոց վրայ ազդարարութիւն ընել յիշեալ ընդարձակ օրացոյցին մէջ դիմել առ

Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Տնօրէն Արամեան տպարանի, Ցակօբեան խան, թիւ 13

Ազդարարութիւնք պիտի ընդունուին մինչեւ յառաջիկայ նոյեմբեր 10:

Պայմանք դիւրացուցիչ են:

ԱԶԴ

Ղալաթիոյ Հէյվանէ փողոցը, Մեծ Անալը կոչուած ճաշարանին կից Ճիվէլէկեան Մ. Յովակիմ աղայի սրճարանն, որ իւր ընդլայնութեան և մաքրութեամբն ու ընտրութեամբ նշանաւոր է, իւր հայազգի յաճախորդներն աւելի եւս գոհ ընելու համար հայերէն լրագիրներ ալ դրած է նոյն սրճարանին ներքեւ:

Օ ԳԱՄԷԼԻՍ

Վաճառատունը պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան թէ իւր փոխադրութեան առթիւ ի

194, ԲԵՐԱՅԻ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑՆ

Կալաթա-Սէրայի դիմաց

Ի ՎԱՃԱՌ կը հանէ ՅԱՃԱԽ ԳՆՈՎ իւր հաստատութեան մէջ գտնուած բոլոր ապրանքներն, որոց միացած են դեռ նոր հասած ապրանքներ, ամենքն ալ վերջին նորաձեւութենէն, և Փարիզի առաջին գործարաններէն եկած:

Այս ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ որ տեղի պիտի ունենայ ԳԱՄԷԼԻՍԻ վաճառատեղին, Հաճօբուլու անցք, թիւ 8, և որ գեղեցիկ առիթ մը կը մատակարարէ, պիտի սկսի Նոյեմբեր 3ին, և միայն ՄԷԿ ԱՄԻՍ պիտի տեւէ, որմէ յետոյ վաճառատունը վերջնապէս պիտի փոխադրուի իւր նոր տեղն, վերոյիշեալ հասցէով

Օ ԳԱՄԷԼԻՍ

ՋՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ կարող պիտի լինի մեքենայով ջուր մատակարարել ի ԲԵՐԱ, ԿԱԼԱԹԱ և ՎՈՍՓՈՐԻ գիւղերը մինչեւ ԵԷՆԻՄԱՀԱԼԼԷ, 1884 տարւոյ լրանալէն առաջ:

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեանց գրասենեակները կը գտնուին Բերա Թէքէ–Պաշի փողոց, թիւ 45, և Ղալաթիա Վոյվոտա փողոց, թիւ 14:

Բաժանորդագրութիւնք մէկ տարւոյ համար կը լինին և եռամսէից կը վճարուին:

Կարելի է բաժանորդագրել հետագայ երեք կերպով.

1. — ԿՇՌՈՒ ՎՐԱՅ, որով տանը մէջ ջրամբար մը կամ ծորակ մը կը հաստատուի և 24 ժամը մի անգամ որոշեալ քանակութեամբ ջուր կը տրուի: Օրը 165 օխայ ջրի համար եռամսէին նուազագոյն գինն է 62 ½ գրուշ ոսկի դրամ:

2. — ՀԱՇԻՒՈՅ ՎՐԱՅ, տրուած ջուրին քանակութիւնը կը չափուի մասնաւոր գործիքով և իւրաքանչիւր խորանարդ մեթր ջուրի (1000 օխա) համար կը վճարուի 4 գրուշ ոսկի դրամ: Այս գին բարձրագոյնն է. աւելի մեծ քանակութեամբ ջուր սպառող բաժանորդաց համար գիները երթալով կը նուազին: Օրը 165 օխայ ջրի համար եռամսէին նուազագոյն գինն է 62 ½ գրշ. ոսկի դրամ:

3. — ԸՍՏ ՀԱՃՈՅՍ (այլեւայլ մասնաւոր պարագայից մէջ): Այս եղանակ բաժանորդագրութեամբ, տրուած ջուրին քանակութիւնը չհաշուիր, այլ կը չափուի և կը վճարուի տան բնակչաց թուոյն համեմատ:

Վեց անձանց համար եռամսէի գինն է 75 գրուշ ոսկի դրամ:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՅՄԱՆՔ

Խողովակները, ջուրին քանակութիւնը չափող գործիքը և ասոնց համար տան մէջ հարկ եղած այլեւայլ շինութիւնները բաժանորդին հաշւոյն են:

Եթէ բաժանորդք ուզեն, Ընկերութիւնը կրնայ դիւրութիւններ ընծայել իրենց՝ վարձու տալով խողովակները կամ չափող գործիքը, և կամ ծախսուց մաս առ մաս վճարումն ընդունելով: Բաց աստի, բաժանորդին ազատ է իւր տան մէջ արդէն գտնուած շինութիւնները գործածել:

Ընկերութեան, ինչպէս նաև Թաղապետական շրջանակներու գրասենեակաց մէջ կը գտնուին պայմանագրութեան օրինակներ թուրքերէն, Փրանսերէն, հայերէն և յունարէն լեզուաւ:

Բաժանորդ գրուիլ ուզող անձինք կրնան թղթատարական տոմս մը ղրկել առ,

Մ. ԲԷՌԷ
Ընդհանուր տեսուչ

Կամ առ Տնօրէնութիւնն, Թէքէ–Պաշի փողոց թիւ 45:

ԱԼԹԸՆՃԸ ՏԱՅՐԷԻ ՊԼԼԷՑԻՆ ԻԼԱՆԸ

Սաեէյի ինաւէթվաւէյի հազրէթի Բատիշահիտէ Գասըմ Բաշա թէրսանէսինտէն Թա Տօլապ–տէրէսի վէ Եէնի–չէհիր ճիհէթլէրինէ գատար իքի թարաֆընտա ապու-քէրրէ միւճէտտէտէն անա եօլլարը ինշա վէ էսվէլճէ աչըլմըշ օլան ջըրքաթլը իչապուլ եօլլարը իհյա օլունմագ արթըք խարիճտէն սիւրրիւնթիւ վէ մէլոտէ միւթէաֆինէի սայիրէ աթըլմամագ [illegible] կէլմէքտէ օլտուղունտան տէրէկէ տաղ [illegible] վէ տիւքքեան սահիպլէրինին [illegible] սաքըլ իւզէրէ հէր կիւն սապահլարը [illegible] կէօնտէրիլէն պէլէտիյէ [illegible] վէ [illegible] իշ օլունմասը իքթիզա էթտիյի իլան օլունուր:

Պէյօղլու, 1426 Հոկտ. 1884

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀ

Դրամագլուխ 1,852,000 Անգլ. Ոսկի
Պահեստի դրամ 274,155 » »

LONDON AND LANCASHIRE

ԼՕՆՏՕՆ ԵՒ ԼԱՆԳԱՇԱՅՐ

Սոյն ընկերութիւնն չափաւոր գիներով ամեն կարգի վաճառաւոր ապահովութիւնք կրնայ ընդունիլ, Բերայի, Ղալաթիոյ, Պոլսոյ և մօտակայ գիւղերու մէջ. գիներու և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնել ուզողք պէտք է դիմեն առ

ԴՈՐԾԱԿԱՏԱՐ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ
Ր. Ֆ. ԲԱՈՒԹ
Ղալաթիա, Հալաճեան խան 16–17
ԴԵՐ–ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ
Յ. ԱՍԱՏՈՒՐ
Կ. Պոլիս, Կամուրջի գլուխ, Եէնի-ճամի 32

ԱԶԴ

Վսեմ. Տօքթ. Սաեփան փաշա Ասլանեան իւր բնակարանը փոխադրած է ի Գատըգիւղ, Մօտա Ճատտէսի, Թիւ 101, և կը շարունակէ դարմանել իւրեն դիմողները՝ թէ՛ անդ ամեն օր, և թէ՛ Պահճէ Գաբու Մերձամէթճեան դեղարանը՝ չորեքշաբթի, հինգշաբթի, և շաբաթ օրերն ի միջօրէի. — Աղքատները միշտ և ամենայն ձրի:

1—30

ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Մայրաքաղաքիս Հայ փաստաբաններէն Նազարէթ էֆէնտի Խաչերեան ընկերակցած է Յովհաննէս էֆէնտի Կիւլպէնկեանի, որ Ֆրանսայի Էքս քաղաքի իրաւաբանական համալսարանի մէջ իւր ուսմունքը փայլուն յաջողութեամբ աւարտած և Լիսանսիէ ան տրուա վկայագիրն ստանալով, այս անգամ վերադարձած է:

Խաչերեան էֆէնտի որ Պրուսէլի համալսարանէն վկայեալ է, և Տօքթէօր ան Տրուա տիտղոսն ունի, անդէն ծանօթ է մեզ՝ դատական աշխարհի մէջ ունեցած համբաւովը, և Կ. Պոլսոյ իրաւաբանական վարժարանին մէջ պատմական օրինաց դասախօսութեամբն:

Գոհ պիտի լինին ամեն անոնք, որք պիտի դիմեն յիշեալ էֆէնտիներու գրասենեակին՝ որ կը գտնուի Ղալաթիա, Գավաֆեան խան, թիւ 29:

11—13

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ԲԻՐԷՃ–ԴԱԲՈՒ, Թիւ 3 վաճառատան մէջ մեծ և փոքր քանակութեամբ կը վաճառուին հետեւեալները:
Հանքածուխ, ՆԻՒՔԱՍԼ և ՔԱՐՏԻՖ
Զուլէլի երկաթ, ՔԱԼՏԷՐ — Թիւ 1.
Հանքածուխ, ՔՕՔ.
Տոկուն աղիւս, ՔՕՎԼԷՆ.

Բոլոր այս ապրանքներն ընտիր տեսակէ են և ԽԻՍՏ ԱԺԱՆԳԻՆԵՐՈՎ կը վաճառին:

1882Ի ԳԻՍԱՒՈՐԸ

Այս հռչակաւոր վաչելայ սիկարի թուղթը որ ամենաընտիր տեսակէ է, կը յանձնարարուի ծխողաց: Մայրաքաղաքիս բժշկական վարժարանը փորձելով հաստատած է թէ և ոչ մէկ թունաւոր բուսական նիւթ կը պարունակէ: Ընդհանուր շտեմարանն է՝ բոլոր Ծախկատանի համար Ղալաթիա, Մովլահանէ փողոց Սիթէ Ֆրանսէզ, 82 թիւ, Պ. Զաքարիա Մարանկիտէսի վաճառատունը:

Կը գտնուի նաև Կ. Պոլսոյ և Ղալաթիոյ բոլոր ծխախոտավաճառաց քով:

29–78

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԱԶԴ ԱՌ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆ

Կը ծանուցուի ի կառքով կամ ի կառքի գին վճարելով ապրանք ղրկել ուզող անձանց, որք կը փափաքին օգուտ քաղել այս կերպ փոխադրութեանց յատուկ եղող սակագնոյ զեղչումէն, թէ այդ զեղչեալ սակագնոյ գործադրութեան համար պարտին ընկերութեան կողմէ սոյն փոխադրութեանց յատկացած կառքերն ընդունիլ:

Ուստի ընկերութիւնը բնաւ պարտականութիւն չունի ապրանք ղրկող անձանց տրամադրութեանն ներքեւ արոչեալ ձեւով և մեծութեամբ կառքեր դնել, և՝ գործադրեալ սակագնոյն մէջ նշանակեալ պայմաններն ի բաց առնելով՝ ապրանք բեռցնողները պարտաւոր են վճարել գործածեալ կառքին վրայ նշանակուած ամբողջ բեռան սակագինը, բեռցուած ապրանքն այն ծանրութիւնն ունենայ թէ ոչ, և կամ ապրանաց յուղարկումն յանձնել կայարանին, որպէս զի սա ապրանքները ղրկէ ընդհանուր սակագնոյ գնով ու պայմաններով:

Ընդհանուր Տնօրէն
ՀԱԼԷՆ

Կ. Պոլիս, 14 Նոյեմբեր 1884

ԲԺԻՇԿ ՃԱՆԻԿ ԲՐԻՍԵԱՆ

Հիւանդ կընդունի ամեն օր, Կիրակէ օրէրն ալ, առաւօտէ մինչեւ կէս օր, Կ. Պոլիս, կամուրջի դէմ-առ-դէմ 77 թիւ Բիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը:

Իրենց թաղերէ վկայեալ աղքատները ձրիաբար կընդունի:

ԲԱՂԴԻՆ ԱՆԻՒԸ

Կը յանձնարարենք մեր ընթերցողաց որ գնեն հետեւեալ արժէթղթերն, որոց ամենքն ալ կատարեալ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ մը և մեծ ԲԱՂԴ մը կ'ընծայեն, և որոց արժէքն առուել կամ նուազ հեռաւոր ժամանակի մը մէջ ԱՒԵԼՆԱԼՈՒ հաւանականութիւն ցոյց կուտան: Հետեւեալ չորս արժէթղթերն ի միասին «ԲԱՂԴԻՆ ԱՆԻՒՆ» անուանեցինք:

1880ի Թուրք վիճակահանութիւն մը, տարին 6 անգամ կը քաշուի փետրվար, ապրիլ, յունիս, օգոստոս, հոկտեմբեր, դեկտեմբեր ամսոց 1ին — ՄԵԾ ԲԱԺԻՆ 600,000 Փրանք:

1881ի սերպիական 3 % վիճակահանութիւնն, տարին 5 անգամ կը քաշուի, յունվար, մարտ, յունիս, օգոստոս, նոյեմբեր ամսոց 2ին — ՄԵԾ ԲԱԺԻՆ 100,000 Փրանք:

Աւստրիոյ Կարմիր-Խաչի վիճակահանութիւն, տարին 3 անգամ կը քաշուի, յունվար, մայիս, սեպտ. ամսոց 2ին — ՄԵԾ ԲԱԺԻՆ 50,000 Փրանք:

Հունգարական Կարմիր-Խաչի վիճակահանութիւնն, տարին 3 անգամ կը քաշուի, մարտ, յուլիս, նոյեմբեր ամսոց 2ին — ՄԵԾ ԲԱԺԻՆ 50,000 Փրանք:

Այս արժէթղթերով մարդ երբեք իւր սակը չկորսնցներ: Արդ արև այնքան աժան են այսօր, որ իրենց գինը շուտով կրնայ բարձրանալ: Ուրեմն, «ԲԱՂԴԻՆ ԱՆԻՒԸ» գնողը ո՛չ միայն տարին 14 վիճակահանութեանց պիտի մասնակցի որով կրնայ մեծամեծ հարստութիւն մը շահիլ, բայց նաև իւր դրամագլուխը կրնայ աւելնալ՝ արժեթղթոց գնոց բարձրացմամբ:

☞ Ամեն ծախք մեր վրայ լինելով, 180 Փրանքի կանխիկ կը ծախենք «ԲԱՂԴԻՆ ԱՆԻՒԸ», կամ թէ 200 Փրանքի, 50 Փրանքն անմիջապէս վճարելով, և մնացեալը ապա, 1885 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 18/30ԷՆ ԱՌԱՋ: 50 Փրանքը վճարուելուն պէս, վիճակահանութեանց կը մասնակցուի:

Արժէթուղթ ուզողները պէտք է դիմեն, անոնց փոխարժէքը պանքոտմով, թղթատարական ամսով (մանտա-փոսթ), Փրանսական կամ աւստրիական նամականիշով, կրօնքով և կամ եւրոպական հպատակի մը վրայ քաշուած փոխանակագրով մը միատեղ ղրկելով առ վարչութիւնն

«Մօնիթէօր տը լա Շանս Իւնիվերսէլլի» ի Վիէննա

Moniteur de la Chance universelle à Vienne (Autriche).

Կարելի է գրել Փրանսերէն, գերմաներէն, անգլիերէն, իտալերէն, յունարէն և ռումաներէն լեզուօք:

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԵՐԸ

1884 Նոյեմբեր 1 Հինգշաբթի օրէն սկսեալ

ԿՂԶԻՔ

ՕՐԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑՔ

Կղզիներէն կամուրջ

ժ. վ.
2 15 Մեծ կղզի Հէյպէլի Պուրկազ Գընալը
2 30 Բէնտիք Գարթալ Մեծ կղզի Հէյպէլի Պուրկազ Գընալը
(Մեծ կղզիէն ժամը 3 15ին)

Կամուրջէն կղզիները

9 45 Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Մեծ կղզի Գարթալ Բէնտիք
10 45 Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Մեծ կղզի

Օդը խիստ հարաւ փչած կամ սաստիկ ձիւն տեղացած ատեն առաւօտուն առաջին շոգենաւը չը բանելով՝ երկրորդ շոգենաւը մէկ անգամ պիտի բանի և երեկոյին ալ կամուրջէն ժամ 10.30ին շոգենաւ մը պիտի երթայ մինչեւ Մեծ կղզի:

ԿԻՐԱԿԷ ՕՐԵՐԸ

Կղզիներէն կամուրջ

2 30 Բէնտիք Գարթալ Մեծ կղզի Հէյպէլի Պուրկազ Գընալը
7 15 Բէնտիք Գարթալ Մեծ կղզի Հէյպէլի Պուրկազ Գընալը (Մեծ կղզիէն ժամը 8ին)

Կամուրջէն կղզիները

3 45 Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Մեծ կղզի Գարթալ Բէնտիք
9 45 Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Մեծ կղզի Գարթալ Բէնտիք
11 — Հէյպէլի Մեծ կղզի

ՀԱՅՏԱՐ–ՓԱՇԱ

ԻԶՄԻՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՈՅ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐՈՒՆ ՅԱՐՄԱՐԵԱԼ

ՕՐԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑՔ

Կամուրջէն

3 40	Իզմիտ գացող կառախումբ	Թ.	2
8 35	Իզմիտ »	»	4
10 40	Բէնտիք »	»	6

Հայտար բաշաէն

3 45	Բէնտիքէն եկող կառախումբ	Թ.	1
6 10	Իզմիտէն »	»	3
9 —	Ադայի յարմարելու		
11 20	Իզմիտէն եկող »	»	5

ԳԱՏԸ–ԳԻՒՂ

ՕՐԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑՔ: Կամուրջէն	ՕՐԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑՔ: Գատըգիւղէն	ԿԻՐԱԿԷԻ ԸՆԹԱՑՔ: Կամուրջէն	ԿԻՐԱԿԷԻ ԸՆԹԱՑՔ: Գատըգիւղէն
ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
2 15	2 15	2 30	2 30
3 —	3 —	3 30	3 30
3 45	3 45	4 30	4 30
4 30	4 30	5 30	5 30
5 30	5 30	6 30	6 30
9 15	9 10	9 —	9 —
10 —	9 50	10 —	10 —
10 45	10 30	11 —	11 —
11 30	11 20	12 —	12 —
12 —	12 —		
— —	— —		
— —	— —		

Գատըգիւղի շոգենաւք ի հարկին պիտի հանդիպին Հայտար բաշա:

Օդը խիստ հարաւ փչած կամ սաստիկ ձիւն տեղացած ատեն երեկոյները կամուրջէն ժամ 12ին մեկնող շոգենաւը քառորդ մ'առաջ ճամբայ պիտի ելնէ:

Ծ. — Կը ծանուցուի, թէ օտար արծաթ դրամոց գործածութիւնը կայսերական կառավարութեան կողմանէ արգիլեալ լինելով՝ Իտարէի—Մախսուսէի տոմսավաճառք չպիտի առնուն կամ տան զայն. և որովհետև դրամ մանրելու պարտք չունին նոքա, ուստի ուղեւորք պարտին կանխաւ պատրաստել շոգենաւուն վարձքն, որպէս զի ժամավաճառ չլինին:

Կամրջի և նաւահանգստի գործակալք տոմսերը պիտի հաւաքեն առնուն. խստիւ արգիլեալ է նոցա տոմսի տեղ դրամ ընդունիլ. այս արգելքին հակառակ վարուողները ծանրապէս պատասխանատու են. ուստի կը խնդրուի, որ կամրջէն ուղեւորք՝ կամրջէն վրայ, և Գատըգիւղէն ուղեւորք՝ Գատըգիւղի նաւահանգստին վրայ, իսկ ուրիշ նաւահանգիստներէ շոգենաւ մտնողները՝ շոգենաւուց մէջ տոմս առնուն:

Երեկոյները կամրջէն ժամը 9.45ին, Մեծ կղզեաց, և ժամը 11.30 և 12ին Գատըգիւղի համար ելնող շոգենաւուց մէջ չպիտի ընդունուելին լայնանիստ բեռներ, մեծ սնտուկներ, երկոտասնեակ աթոռներ, եւայլն որ նեղութիւն կուտան ուղեւորաց:

Օդը մրգապատ եղած ժամանակ, ամեն շոգենաւ վտանգէ զգուշանալու համար, պիտի դադար առնու, ուր գտնուած տեղը: Այսպէս եթէ փոթորկի պատճառաւ շոգենաւք չկատարեն իրենց որոշեալ ընթացքն, ուղեւորք գանգատելու իրաւունք չպիտի ունենան:

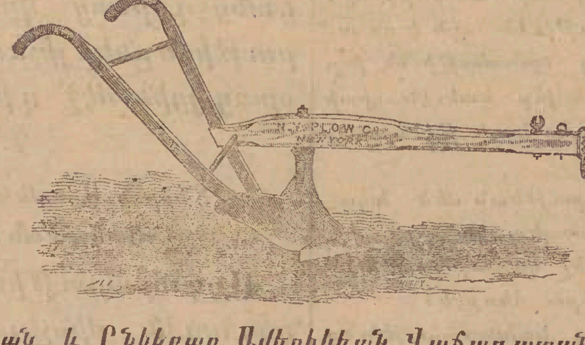

Ս. Ս. Մինասեան և Ընկերաց Ամերիկեան Վաճառատան մէջ կը ծախուին Ամերիկայի Երկրագործական գործիքներ: Զանազան տեսակ Արօրներ, Մարացորեն վար տալու գործիք, մեծ և փոքր: Ցորեն մաղելու գործիք մեծ և փոքր: Գըթեր ու խոտ ջարդող գործիք: Զանազան գործիքներ բանեցնելու համար ձիով գործող մեքենայ: Պարտէզի գործիքներ: Հրդեհի փոքր ջրհան և այլ զանազան Ամերիկայի ջրհաններ: Այլ և այլ պտղոց ջուրերը հանելու գործիք: Ջիերու և ոսկորաց կերը մանրելու աղօրիք, եւայլն, եւայլն:

Ամերիկեան Վաճառատուն ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ:

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ԴԵՂԱՐԱՆ

Պ. ԵՒ Հ. ՔԻՒՉԻՒՔԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Երկար ժամանակէ ի վեր՝ դեղավաճառութեան եւ դեղագործութեան զբաղելով հասարակութիւնը գոհացնելու համար մեր ձեռքէն եկած ջանքը խնայած չըլլալնիս յայտնի է մեր պատուաւոր յաճախորդաց և բոլոր հասարակութեան: Այս անգամ ալ, մեր յարգոյ յաճախորդաց դիւրութիւն մ'ըլլալու համար, դեղարան մը բանալ փափաքելով, շատ տարիներէ ի վեր ամենուն ծանօթ Պոլսոյ Եէնի–Ջամի փողոցի 26 թիւ մթերանոցէն զատ նոյնպէս Կ. Պոլիս կամուրջին դիմացը 77 թիւ «Պ. եւ Հ. Քիւչիւքեան եղբարք» անուամբ դեղարան եւ մթերանոց (տէբօզիթօ) մ'ալ բացած ենք, ուր Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ քիմիական բաղադրութիւններն ու զանազան դեղերը, մեծ խնամով ընտրուած, եւ ամենէն ընտիր տեսակները կը գտնուին: Ասոնցմէ զատ ամեն ատեն գործածուած զանազան տեսակ գինի, ակիւ ձկան իւղ, Նորվեկիոյ շօքօլա, քոնեաք եւ ուրիշ ըմպելիք միշտ կը գտնուին: Նոյն դեղարանը բժիշկ մը կը գտնուի, և մեծ խնամով կը պատրաստուին: Ասոնցմէ զատ դեղարանին վերնայարկը բժշկաց համար յատուկ տեղ որոշուած ըլլալով, հիւանդութեան մը համար բժշկի հետ խորհրդակցիլ ուզող անձինք, մեր դեղարանը գալով, ամեն կերպով օգուտ կը տեսնեն:

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆ

ՉԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ Հըլ Ահէպը, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Ալպանօ	2,000	Լէբանդօ	4,500
Անձէլօ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մարտին	2,500
Պասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Պօրօտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյրօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիբսօ	2,500	Օզըրանդօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օգգօ	2,000
Գադօ	2,000	Բասսիֆիք	1,200
Գօմօ	2,700	Բալըէրմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բատաֆէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Բինգօ	2,800
Տրագօ	2,600	Րօլանտօ	4,400
Խրատօ	2,600	Րիալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Րոլլօ	3,000
Ֆլօրօ	1,700	Րօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րօմէօ	3,500
Կալլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիդանօ	2,200	Սաֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլլիօ	2,000
Կրօմօ	2,200	Սօրէնդօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հիւմպէրդ	1,200	Թօրքսօ	2,800
Ճէսօ	2,300	Քասիգօ	3,600
Քէլլօ	2,000	Եէտտօ	3,600
Քօֆսօ	2,200	Զէգալա	1,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	140

Սէրբիօ շոգենաւը, նաւապետ Մաքի Անգլիայէն աստ եկաւ ընդհանուր վաճառքով և իւր բեռն պարպելէ յետոյ Օտեսա պիտի ուղեւորի:

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կընծայուի:

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀՈՒՏ Գործակալ
Թիւ 17–18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆՈՒՔ

Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլէ և Մէրսէյլեանէ միջեւ.

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Օրամիա	7,000	Պալմա	3,000
Ալլա	3,000	Մորոքքօ	2,500
Ալեբբօ	3,000	Նամիթ	2,500
Պօթնիա	4,600	Բավոնիա	5,000
Պաթավիա	3,800	Բարթիա	3,200
Պալքէք	2,500	Բալմիրա	3,000
Պրիթիշ Քուին	1,200	Սերվիա	7,800
Սեֆալոնիա	5,000	Սիդիա	4,600
Քալապրիա	4,700	Սարաքօսա	3,000
Շէրպուրկ	2,000	Սամարիա	3,000
Տէմէրարա	2,500	Սիտոն	3,000
Կալլիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քէտար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարաթոն	3,000		

Բալմիրա շոգենաւը, նաւապետ Ֆէրկիւսոն Լիվրբուլէն աստ կսպասուի նոյեմբեր 25ին:

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒԼԻ Գործակատար
Թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան Ղալաթիա

ՖՐԷՏ ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆՈՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվրբուլէ և Աբիսէնէօ միջեւ.

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Ալճէրիան	2500	Ֆալօնիան	3700
Ալզասիան	2500	Ֆլօմինեան	3700
Անատոլեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթէնեան	2500	Իպէրիան	5500
Արապիան	3700	Իսլէրիան	5500
Պավարիան	6000	Իտէրիան	5500
Պուլկարիան	6000	Լէսպիան	2200
Քասթիլիան	800	Լիկուրեան	2500
Սարբէեան	2000	Լիպան	800
Տօրըդ	700	Օրոբէնթ	700
Էծիբշըն	3700	Բէրսիան	3800
Ֆալլիսո	3700	Վալէնսիան	6800
Ֆալէնիան	3700	Վիբէնթիան	6800

Աճէրիան շոգենաւը նաւապետ Լաւրանսոն դեկտեմբեր 5ին աստ կ'սպասուի:

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կընծայուի:

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միլլէթ խան, Ղալաթիա
Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվրբուլ

Գործակալութիւնք
Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնթէն.
Զմիւռնիա, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման և ընկ.
Մալթա, Ա. Քամիլերի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրօկորտադդ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիդ օլ և ընկ.

Ն. ԲԱՔԵԼ ԷՆԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մարսիլիայի և Բօլիւ միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն և Տրապիզոն երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լ'Աէկնէ որ նոյեմբեր 1ի Մարսիլիայէն և նոյեմբեր 17 ին երեկոյեան ժամ 4ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի:

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լը Մէնիրէլէ:

Ուղեւոր և ապրանք ուղեւորութեան

Նաւուղեկքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈԹԻ ԲԸՊՈՒԼ
Մումհանէ փողոց, Թիւ 141

ԲԱԲԱՅԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվրբուլէ, Մէյըրէրլանէ և Օտեսայի միջեւ կանոնաւորապէս բանող

ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Անուանք	Թօնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Պըլբ
Արրաատ	2,500	Ռոճըրս
Ալբանիա	2,500	Քրուքշէնք
Լիզոնիա	2,500	Ռեկըրս
Մաստոնիա	3,500	Մարշ
Րումէլիա	2,800	Ֆօթըրճիլ

Րումէլիա շոգենաւը ի մօտոյ Բոթիէն պիտի վերադառնայ և անմիջապէս Լիվրբուլ պիտի ուղեւորի:

Այա-Սոֆիա շոգենաւը Լիվրբուլէն աստ կ'սպասուի նոյեմբեր 20ին:

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար:

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց:

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ. Գործակալք

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվրբուլէ և Մէյըրէրլանէ միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Քանոբուս	4200	Օսիրիս	3000
Ֆէրօս	4000	Նէբթիս	3000
Օամանիս	4000	Բերսա	3000
Սեսոստրիս	3250	Ադըլանդիք	1700
Թիպա	3250	Լօգիոս	800
Մոկտոլա	3250	Օլինտո	800
Մարիօթիս	3250	Սեսիլ	700

Օսիրիս շոգենաւը նաւապետ Բօլ ամսոյս 17ին Լիվրբուլէն աստ կսպասուի ընդհանուր վաճառքով:

Վերոյիշեալ շոգենաւք ըսկեղապէս յարդարուած են ճամբորդներու համար
Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Մէյտանըրք փողոց, Գոլիս
Տնօրէնութիւն, Լիվրբուլ
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ 20 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1884, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ (4–22 Առաւօտ; 24–60 Իրիկուն; ամեն սիւնակ ժ. վ.)

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	4	2	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	60			
Կ. Պոլիս	6 18	7 15	7 42	8 14	8 43	9 12	9 42	10 20	10 39	11 17	11 49	12 55	1 31	2 31	3 2	3 40	4 15	4 44	5 23	5 44	6 11	...	...	...
Գում–գաբու	6 28	7 27	7 53	8 25	8 54	9 23	9 53	10 30	10 49	11 28	12 —	1 6	1 42	2 41	3 13	3 51	4 26	4 55	5 34	5 54	6 22	...	...	...
Եէնի–գաբու	6 32	...	7 57	...	8 58	...	...	10 34	10 53	11 32	12 04	1 10	1 46	2 45	3 17	3 55	4 30	4 59	5 38	...	6 26	...	...	...
Տավուտ փաշա	6 35	...	8 --	...	...	...	...	10 37	10 56	11 35	12 07	1 13	1 49	2 48	3 20	3 58	4 33	...	5 41	...	6 29	...	...	...
Սամաթիա	6 40	...	8 6	...	9 4	...	...	10 42	11 1	11 40	12 12	1 18	1 54	2 53	3 25	4 3	4 38	5 5	5 46	...	6 34	...	...	...
Եէտի–գուլէ	6 45	7 41	8 12	8 33	9 10	9 31	10 1	10 46	11 4	11 45	12 15	1 21	1 59	2 58	3 28	4 9	4 41	5 10	5 49	6 4	6 39	...	...	...
Մաքրիգիւղ	6 56	8 —	8 24	...	9 22	...	...	10 58	...	11 58	...	...	2 11	3 9	...	4 21	...	5 22	...	6 16	6 50	...	...	...
Այ–Ստեֆանոս	...	8 14	8 34	...	9 32	...	...	11 8	...	12 9	...	...	2 21	...	...	4 31	...	5 32	...	6 28	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէքմէճէ	...	8 25	...	...	...	...	...	...	...	12 18	...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 37	...	...	...	...
....	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ (5–23 Առաւօտ; 25–1 Իրիկուն; ամեն սիւնակ ժ. վ.)

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	61	63	1			
Քիւչիւք Չէքմէճէ	...	...	7 34	...	...	...	...	...	...	...	...	1 24	...	...	...	...	...	...	...	...	6 38	...	...	...
Այ–Ստեֆանոս	...	...	7 45	...	8 44	...	9 38	...	...	11 20	...	1 34	...	2 33	...	...	...	4 48	5 39	...	6 51	...	...	...
Մաքրիգիւղ	6 33	7 24	7 57	...	8 55	...	9 49	...	...	11 31	...	1 45	...	2 44	3 20	...	...	4 59	5 50	...	7 5	...	...	...
Եէտի–գուլէ	6 46	7 37	8 11	8 38	9 9	9 37	10 2	10 12	11 12	11 44	12 48	1 58	2 23	2 57	3 33	4 8	4 46	5 14	6 4	6 38	7 26	...	...	...
Սամաթիա	6 50	7 41	8 15	8 42	9 13	9 41	...	10 16	11 16	11 48	12 52	2 2	2 28	3 1	3 37	4 12	...	5 19	6 8	6 42	...	...	...	...
Տավուտ փաշա	6 55	7 46	...	8 47	...	9 46	...	10 21	11 21	11 53	12 57	...	2 33	3 6	3 42	4 17	...	5 24	6 13	6 47	...	...	...	...
Եէնի–գաբու	6 58	7 49	8 21	8 50	9 19	9 49	...	10 24	11 24	11 56	1 ...	2 8	2 36	3 9	3 45	4 20	...	5 28	6 16	6 50	...	...	...	...
Գում–գաբու	7 3	7 54	8 26	8 55	9 24	9 54	10 11	10 29	11 29	12 01	1 5	2 12	2 41	3 14	3 50	4 25	4 56	5 33	6 21	6 54	7 40	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 12	8 3	8 35	9 4	9 33	10 3	10 20	10 38	11 38	12 10	1 14	2 21	2 50	3 23	3 59	4 34	5 5	5 42	6 30	7 03	7 50	...	...	...
....	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրիգիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց մինչեւ բանող կառախմբոց մէջ: